SOK-YHTYMÄ

TILINPÄÄTÖS 1.1.–31.12.2021

SOK-YHTYMÄN TILINPÄÄTÖS 2021

Hallituksen toimintakertomus 3

Konsernitilinpäätös, IFRS 9
Konsernin tuloslaskelma, IFRS 9
Konsernitase, IFRS 10
Konsernin rahavirtalaskelma, IFRS 11
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista, IFRS 12
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot 13
Perustiedot 13
Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet 13
1. Segmentti-informaatio 20
2. Liiketoiminnan muut tuotot 23
3. Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut 23
4. Poistot ja arvonalentumiset 24
5. Liiketoiminnan muut kulut 24
6. Tilintarkastajan palkkiot 24
7. Rahoitustuotot ja -kulut 25
8. Rahoitusinstrumenteista tuloslaskelmaan kirjatut erät 25
9. Tuloverot 26
10. Aineelliset hyödykkeet 27
11. Sijoituskiinteistöt 29
12. Aineettomat hyödykkeet 30
13. Liikearvon arvonalennustestaus 31
14. Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä 31
15. Pitkäaikaiset rahoitusvarat 34
16. Laskennalliset verot 34
17. Vaihto-omaisuus 35
18. Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset 36
19. Rahoitusarvopaperit 36
20. Rahavarat 36
21. Oma pääoma 37
22. Korolliset velat 38
23. Korottomat velat 39
24. Varaukset 39
25. Muut vuokrasopimukset 40
26. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot 41
27. Rahoitusriskien hallinta 42
28. Lähipiiritapahtumat 47
29. Vastuusitoumukset 48
30. Tytär- ja osakkuusyhtiöt 49
31. Tilinpäätöspäivän jälkeiset olennaiset tapahtumat 50

SOK-yhtymän tunnusluvut 2017-2021 51

Emoyhteisöntilinpäätös, FAS 53
Tuloslaskelma, FAS 53
Tase, FAS 54
Rahoituslaskelma, FAS 56
SOK:N tilinpäätöksen liitetiedot 57

Hallituksen ehdotus SOK:n jakokelpoisen ylijäämän käyttämisestä 66

Tilintarkastuskertomus 67

Hallintoneuvoston lausunto 69

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Toimintaympäristön kehitys

Maailmankauppa on elpynyt Covid-19-pandemiasta ja Suomen kansantalous on jatkanut kasvuaan vuonna 2021. Maailmantalouden parantuminen ja yleisten elvytystoimien johdosta sekä vienti että tuonti ovat kasvaneet. Kasvu on ollut kuitenkin kaksijakoista. Suomessa muun muassa vähittäiskaupan toimiala on kokonaisuutena hyötynyt pandemiasta ja teollisuuden vienti on kasvanut edellisvuodesta. Rajoitukset ovat kuitenkin vaikuttaneet vahvasti osaan toimialoista ja esimerkiksi majoitus- ja ravitsemistoimiala on ollut edelleen merkittävissä vaikeuksissa. Suomen vientitalous on selvinnyt koko korona-ajan suhteellisen vähin vaurioin. Vähittäiskauppaa auttoi kulutustottumusten muutos pandemia-aikana, merkittävimpänä kulutuksen siirtyminen koteihin. Palveluiden käyttö ja ulkomaanmatkailu ei ole ollut mahdollista normaaliin tapaan, joten varat ovat ohjautuneet osin säästämiseen, käyttötavaroiden ostamiseen sekä kodin ehostamiseen. Vuoden 2021 kasvun (BKT) arvioidaan olevan noin 3,4 prosenttia ja vuoden 2022 noin 3,0 prosenttia.

Vuonna 2021 Suomen vähittäiskaupan myynnin kasvu pysähtyi kolmannella neljänneksellä, mutta myynnin määrä oli silti selvästi edellisvuotta suurempi. Kuluttajien hyvä luottamus omaan talouteen sekä korkea säästämisaste luovat positiivisia edellytyksiä yksityisen kulutuksen kasvulle. Työvoiman saatavuus saattaa asettaa esteitä kasvulle. Erityisesti matkailu- ja ravitsemistoimiala on kärsinyt pahasti pandemiasta, ja työntekijöitä on hakeutunut muille aloille töihin.

EKP:n neuvoston rahapolitiikan päätavoite on hintavakauden ylläpitäminen. Neuvoston mukaan hintavakauden ylläpitäminen onnistuu parhaiten, kun tavoitteena on kahden prosentin inflaatiovauhti keskipitkällä aikavälillä. Muun muassa kysynnän nousu on jo nostanut öljyn, energian ja raaka-aineiden hintoja. Lisäksi työvoiman niukkuus ja kuluttajahintojen nousu saattavat kasvattaa palkkakustannuksia. Se voi vauhdittaa inflaatiota ja hidastaa kasvua. Vuoden 2021 keskimääräinen inflaatio oli 2,2 prosenttia ja vuoden 2022 inflaation ennustetaan olevan noin 2,6 prosenttia.

S-ryhmän kehitys 1.1.–31.12.2021

S-ryhmän muodostavat osuuskaupat ja SOK tytäryhtiöineen. Vuonna 2021
S-ryhmän veroton vähittäismyynti oli 12 328,5 miljoonaa euroa. Myynti kasvoi edellisvuoteen verrattuna 5,9 prosenttia eli 689 miljoonaa euroa.

S-ryhmän veroton vähittäismyynti liiketoiminta-alueittain	**Milj. €**	**+/- % ed.v.**
Prisma*	4 060	+4,7
S-market	3 893	+2,9
Sale	753	+0,6
Alepa	417	+1,4
Muu marketkauppa	61	-15,0
Market-kauppa yhteensä*	**9 184**	**+3,2**
Rautakauppa	110	-12,4
Liikennemyymälä- ja polttonestekauppa	1 780	+16,7
Tavaratalo- ja erikoisliikekauppa	245	+3,7
Matkailu- ja ravitsemiskauppa*	494	+12,3
Auto- ja autotarvikekauppa	476	+12,6
Muut	40	-11,7
S-ryhmä yhteensä*	**12 329**	**+5,9**

*Sisältää lähialueiden (Viro ja Pietari) vähittäismyynnin

S-ryhmässä oli joulukuun lopussa 1 909 toimipaikkaa, kun niitä oli 1 849 edellisen vuoden vastaavana ajankohtana.

Alueosuuskauppojen lukumäärä oli vuoden 2021 lopussa 19 ja paikallisosuuskauppojen kuusi.

S-ryhmän bonusjärjestelmään kuuluvien asiakasomistajien kokonaisjäsenmäärä oli vuoden 2021 lopussa 2 471 637. Vuoden aikana jäsenmäärä kasvoi 77 341 asiakasomistajalla. Bonusta asiakasomistajille maksettiin yhteensä 379 miljoonaa euroa.

S-ryhmän investoinnit olivat 786 miljoonaa euroa, kun ne edellisvuonna olivat 642 miljoonaa euroa. Investoinnit kasvoivat 22,4 prosenttia.

S-ryhmän yhteenlaskettu konsolidoimaton tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 302 miljoonaa euroa voitollinen. Edellisvuonna tulos oli 199 miljoonaa euroa eli vuonna 2021 kasvua oli 103 miljoonaa euroa. Osuuskauppojen yhteenlaskettu tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 314 miljoonaa euroa voitollinen. Edellisvuonna tulos oli 235 miljoonaa euroa eli tulos kasvoi 79 miljoonaa euroa. SOK-yhtymän tulos ennen veroja (IFRS) oli 12 miljoonaa euroa tappiollinen. Edellisvuonna tulos oli 36 miljoonaa euroa tappiollinen eli tulos parani 24 miljoonaa euroa.

Taloudellinen kehitys

SOK:n toiminta

SOK on SOK-yhtymän emoyhteisö. SOK:n tehtävänä on sääntöjensä mukaan S-ryhmän keskusliikkeenä edistää ja kehittää osuuskauppojen ja muiden

S-ryhmään kuuluvien yhteisöjen toimintaa, ohjata ja valvoa ryhmän kokonaisvoimavarojen tehokasta käyttöä sekä valvoa S-ryhmän ja sen eri osien toimintaa ja etuja.

SOK vastaa S-ryhmän strategisesta ohjauksesta. Sen tehtävät muodostuvat ketjuohjaus-, asiakasomistaja- ja markkinointipalvelujen sekä muiden ryhmä- ja konsernipalvelujen tuottamisesta S-ryhmän yrityksille sekä näihin palveluihin ja muuhun S-ryhmän toimintaan liittyvästä kehittämistoiminnasta.

S-ryhmän liiketoiminnan kannalta keskeisiä palveluita ovat lisäksi hankinta- ja logistiikka sekä valikoimapalvelut.

Liiketoimintaa harjoittavien tytäryhtiöidensä kautta SOK monipuolistaa asiakasomistajille suunnattua palvelutarjontaa S-ryhmässä. Lisäksi SOK harjoittaa tytäryhtiöidensä kautta market- sekä matkailu- ja ravitsemiskauppaa Virossa ja Pietarissa.

SOK-yhtymän taloudellinen kehitys 1.1.–31.12.2021

SOK-yhtymän liikevaihto 1.1.–31.12.2021 oli 7 796,6 miljoonaa euroa, jossa on 2,6 prosenttia kasvua edelliseen vuoteen verrattuna. Myynti kasvoi 196,2 miljoonaa euroa.

SOK-yhtymän liikevoitto (IFRS) oli 19,7 miljoonaa euroa (-2,6 milj. €). Ulkomaisen liiketoiminnan osuus liikevaihdosta oli 4,0 prosenttia (3,8 %) eli 309,0 miljoonaa euroa.

SOK-yhtymän taloudellista asemaa ja tulosta kuvaavat seuraavat tunnusluvut.

SOK-yhtymä	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2019
Liikevaihto, milj. €	7796,6	7 600,4	7 496,6
Liikevoitto / -tappio), milj. €	19,7	-2,6	102,2
Liikevoitto, %	0,3	0,0	1,4
Oman pääoman tuotto, %	-3,1	-4,7	9,9
Omavaraisuusaste, %	21,2	21,1	24,0

SOK-yhtymän operatiivinen liikevaihto ja liiketulos (FAS) liiketoiminta-alueittain (segmenteittäin)

SOK-yhtymän operatiivinen liikevaihto ja liiketulos on jaettu operatiivisen seurannan mukaisiin kauppatoiminnan liiketoiminta-alueisiin. Lisäksi operatiivisesti seurataan pankkitoiminnan liiketulosta. Operatiivinen liiketulos eroaa virallisesta IFRS-liiketuloksesta kertaluonteisten erien ja IFRS-erien verran.

	Liikevaihto Milj. €	Muutos, Milj. €	Operatiivinen liiketulos Milj. €	Muutos, Milj. €
Marketkauppa	+282,4	+13,3	-2,3	+1,5
Matkailu- ja ravitsemiskauppa	+123,7	+21,0	-50,9	+10,3
Hankinta- ja palvelutoiminta	+7 425,5	+90,6	+14,0	-1,3
Kiinteistöliiketoiminta	+72,0	+3,9	+16,4	+2,5
Pankkitoiminnan tulos			+9,8*	+3,9
Sisäiset eliminoinnit ja muut	-106,9	+67,5	-0,6	+1,0
SOK-yhtymä yhteensä	**+7796,6**	**+196,2**	**-13,6**	**+17,9**

*S-Pankin osakkuusyhtiötulos on tulos verojen jälkeen.

Rahoitus

Covid-19-pandemian vaikutukset ovat heikentäneet SOK-yhtymän tuloksellisuutta, mutta rahoitustilanne on pysynyt edelleen hyvänä. Myöskään luottotappioriskit eivät ole kasvaneet.

Tammikuussa 2021 kasvatettiin konsernin valmiusluottolimiittien määrää 70,0 miljoonalla eurolla ja pidennettiin aikaisempien valmiusluottolimiittien voimassaoloaikaa 1–2 vuodella. Muutosten yhteydessä valmiusluottolimiitit hinnoiteltiin uudelleen ja otettiin käyttöön vastuullisen rahoituksen tunnuslukumittarit. Taloudellisiin kovenantteihin ja niiden raja-arvoihin ei tehty muutoksia. Valmiusluottolimiittejä ei ole käytetty tilikauden aikana eikä niiden ehtoihin ole kohdistunut laiminlyöntejä.

SOK-yhtymän korolliset velat olivat joulukuun lopussa 1 223,2 miljoonaa euroa (1 328,8 milj. €). Korollisista veloista 1 201,6 miljoonaa euroa koostuu IFRS 16 -standardin mukaisista vuokrasopimusveloista (1 313,8 milj. €). Velkaantumisaste (gearing) oli 191,1 prosenttia (189,9 %). SOK-yhtymän omavaraisuusaste oli 21,2 prosenttia (21,1 %).

SOK-yhtymällä oli joulukuun lopussa likvidejä varoja 84,8 miljoonaa euroa (166,8 milj. €). Lisäksi konsernilla oli käyttämättömänä 230,0 miljoonan euron (160,0 milj. €) määräiset pitkäaikaiset sitovat luottolimiitit sekä 57,0 miljoonan euron (57,0 milj. €) määräiset tililimiitit.

Investoinnit ja realisoinnit

SOK-yhtymän pysyvien vastaavien hankinnat, eli investoinnit, olivat 126,8 miljoonaa euroa (93,6 milj. €). Merkittävimmät investoinnit liittyivät tietojärjestelmiin sekä S-Pankki Oyj:n osakkeisiin.

Pysyvien vastaavien realisoinnit katsauskaudella olivat 3,9 miljoonaa euroa (1,9 milj. €).

Henkilöstö

SOK-yhtymän kokoaikaiseksi muutettu keskimääräinen henkilömäärä oli katsauskauden 1.1.–31.12.2021 aikana 5 648 henkilöä (2020: 5 788).

Joulukuun lopussa SOK-yhtymän henkilömäärä oli 6 038 (6 140), josta SOK:n henkilöstöä oli 1 820 (30 %) ja tytäryhtiöiden henkilöstöä 4 218 (70 %). Ulkomailla yhtymän henkilöstöstä työskenteli katsauskauden lopussa 1 836 (30 %) henkilöä.

Edellisen vuoden loppuun verrattuna SOK-yhtymän henkilömäärä laski 102 henkilöllä (–1,7 %). Covid-19-pandemia on vaikuttanut etenkin matkailu- ja ravitsemiskaupan henkilömääriin.

Liiketoiminta-alueiden kehitys

Marketkauppa

SOK-yhtymän marketkauppa käsittää Virossa ja Venäjällä harjoitettavan liiketoiminnan. Virossa on toiminnassa kahdeksan Prismaa Tallinnassa sekä kaksi yksikköä Tartossa ja yksi Narvassa. Tallinnassa avattiin kaksi uutta yksikköä vuoden aikana. Pietarissa on toiminnassa 16 Prismaa.

Marketkaupan liikevaihto oli 282 miljoonaa euroa. Liikevaihto nousi edelliseen vuoteen verrattuna viisi prosenttia, johtuen erityisesti Viron hyvästä myynnin kehityksestä. Pietarissa liikevaihto laski kolme prosenttia, koska suuri osa yksiköistä sijaitsee kauppakeskuksissa ja metroasemien yhteydessä, joissa rajoitustoimenpiteet vaikuttavat asiakasmääriin. Marketkaupan liiketulos oli edellisvuotta paremmalla tasolla. Marketkaupan investoinnit olivat 9,2 miljoonaa euroa, joista suurin osa oli uusien yksiköiden kalustoinvestointeja sekä konseptiuudistuksia.

Matkailu- ja ravitsemiskauppa

SOK-yhtymässä matkailu- ja ravitsemiskauppaa vuonna 2021 harjoittivat Suomessa toimiva Sokotel Oy, Virossa toimiva AS Sokotel sekä Venäjällä toimiva OOO Sokotel.

Matkailukaupan kysyntä jatkui alhaisella tasolla vuoden ensimmäisen vuosipuoliskon sekä Suomessa että Virossa. Venäjällä kysyntä elpyi nopeammin. Kesäkaudella kysyntä alkoi kehittyä positiivisesti kaikilla markkina-alueilla rokotuskattavuuden kasvaessa ja rajoituksien purkamisen myötä. Syksyllä kysyntä ja sitä myötä myynti jatkoi kasvuaan yritysten ja kuluttajien pikkujoulukaupan aktivoitumisen myötä. Erityisen vahvaa kehitystä tapahtui syksyllä kokouskaupassa edelliseen vuoteen nähden. Työvoiman saatavuus on aiheuttanut haasteita koko vuoden. Loppuvuodesta kysynnässä alkoi näkyä huoli virusmuunnoksen leviämisestä ja osa jo sovituista tilaisuuksista peruttiin tai siirrettiin myöhempään ajankohtaan.

SOK Hotelliliiketoiminnan liikevaihto ja liiketulos paranivat edellisestä vuodesta kysynnän kasvun myötä tuloksen ollessa kuitenkin huomattavasti tappiollinen.

SOK Hotelliliiketoiminnan liikevaihto oli yhteensä 123,7 miljoonaa euroa ollen 20,4 prosenttia edellistä vuotta parempi. Liiketulos oli -50,9 miljoonaa euroa, parantuen edellisvuodesta 10,3 miljoonaa euroa.

Matkailu- ja ravitsemiskaupan investoinnit olivat vuonna 2021 yhteensä 9,4 miljoonaa euroa. Näistä Suomeen kohdistui 9,1 miljoonaa euroa. Investoinnit koostuivat muun muassa Original Sokos Hotel Ilveksen, Solo Sokos Hotel Tornin sekä Heymo 1 By Sokos Hotels hotelliuudistuksiin.

Hankinta- ja palvelutoiminta

Hankinta- ja palvelutoiminta koostuu SOK:n hankintatoiminnan tuottamista päivittäis- ja käyttötavaroiden hankintapalveluista, Inex Partners Oy:n tuottamista logistiikkapalveluista, Meira Nova Oy:n hotelli-, ravintola- ja catering-alan hankinta- ja logistiikkapalveluista sekä SOK-yhtymän pääosin S-ryhmän yksiköille tuottamista muista palveluista. S-ryhmän yksiköille tuotetuista muista palveluista syntyvä liikevaihto koostuu muun muassa ketjumaksuista sekä hallintopalvelutuotoista.

Hankinta- ja palvelutoiminnan liikevaihto oli 7 425,5 miljoonaa euroa (7 334,9 milj. €). Liikevaihto kasvoi 1,2 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Hankinta- ja palvelutoiminnan liiketulos oli 14,0 miljoonaa euroa, ja se on 1,3 miljoonaa euroa edellisvuotta heikompi.

Hankinta- ja palvelutoiminnan vuoden 2021 investoinnit olivat yhteensä 88,5 miljoonaa euroa. Investoinnit koostuivat pääosin tietojärjestelmähankinnoista ja S-Pankki Oyj:n osakkeiden hankinnasta.

Kiinteistöliiketoiminta

Kiinteistöliiketoiminnan liikevaihto koostuu SOK-yhtymän kiinteistöomistuksien vuokra- sekä kiinteistöpalvelutuotoista. Kiinteistöliiketoiminnan liikevaihto oli 72,0 miljoonaa euroa. Liikevaihto kasvoi 5,7 prosenttia edellisvuodesta. Kiinteistöliiketoiminnan liiketulos oli 16,4 miljoonaa euroa voitollinen.

Kiinteistöliiketoiminnan vuoden 2021 investoinnit olivat yhteensä 19,6 miljoonaa euroa. Suurimmat investoinnit kohdistuivat hotellikiinteistöihin ja alueellisiin jakelu- tai logistiikkaterminaaleihin.

Osakkuus- ja yhteisyritysten kehitys

SOK-yhtymän liiketoimintaa harjoittavista osakkuusyrityksistä merkittävin on pankkitoimintaa harjoittava S-Pankki Oyj.

S-Pankin tase kasvoi 8,5 miljardiin euroon vuotta aiemmasta 7,6 miljardista eurosta. Talletuskanta kasvoi vuotta aiemmasta 9,1 prosenttia ja oli joulukuun lopussa 7,6 miljardia euroa (6,9 mrd. €). Antolainaus kasvoi 11,8 prosenttia päätyen joulukuun lopussa 6,1 miljardiin euroon (5,4 mrd. €). S-Pankki-konsernin vakavaraisuus oli 16,3 prosenttia (15,7 %). S-Pankki-konsernin liiketulos oli joulukuun lopussa 24,8 miljoonaa euroa (21,0 milj. €).

SOK-yhtymän omistusosuutta (49,99 %) vastaava IFRS oikaistu osuus tilikauden tuloksesta oli 9,8 miljoonaa

euroa. SOK ja alueosuuskaupat ostivat S-Pankista LähiTapiolan 25 prosentin osuuden. S-Pankki pysyy SOK-yhtymän osakkuusyhtiönä alle 50 prosentin osuudella.

Polttonesteiden hankintayhtiö North European Oil Trade -konsernin liikevaihto tilikaudella 2021 oli noin 5 284 miljoonaa euroa. Konsernin liikevaihto kasvoi edellisvuodesta lähes 34 prosenttia johtuen sekä öljyn maailmanmarkkinahinnan voimakkaasta noususta että konsernin harjoittaman liiketoiminnan volyymin palautumisesta pandemiasta.

SOK:n omistusosuus North European Oil Trade Oy:stä on 50,77 prosenttia. Osakassopimukseen perustuvan yhteisen määräysvallan johdosta yhtiö käsitellään yhteisyrityksenä pääomaosuusmenetelmällä.

S-Pankin ja North European Oil Trade Oy:n lisäksi muita SOK-yhtymän osakkuus- ja yhteisyrityksiä ovat muun muassa Raisiossa sijaitseva Kauppakeskus Mylly Oy sekä yhteispohjoismainen hankintayhteenliittymä Coop Trading A/S.

Kaikkien osakkuus- ja yhteisyritysten yhteenlaskettu tulosvaikutus SOK-yhtymälle oli 14,0 miljoonaa euroa (11,8 milj. €).

Konsernirakenteen muutokset

SOK perusti Koy Lounais-Suomen terminaalit toukokuussa. SOK myi S-Herkkukeittiön HOK-Elannolle kesäkuussa.

SOK ja alueosuuskaupat ostivat syyskuussa S-Pankista LähiTapiolan 25 prosentin osuuden. S-Pankki pysyy SOK-yhtymän osakkuusyhtiönä alle 50 prosentin osuudella.

SOK perusti Koy Mikkelin Terminaalin marraskuussa.

Hallinto ja tulevaisuuden näkymät

Hallinto ja hallinnossa tapahtuneet muutokset

SOK:n hallituksen (1.1.2022 alkaen) puheenjohtajana ja SOK:n pääjohtajana toimii Hannu Krook. Pääjohtajan lisäksi hallituksen muina jäseninä ovat toimitusjohtaja Kim Biskop, toimitusjohtaja Juha Kivelä, toimitusjohtaja Veli-Matti Liimatainen, toimitusjohtaja Olli Vormisto, professori Rita Järventie-Thesleff, toimitusjohtaja Nermin Hairedin, toimitusjohtaja Harri Miettinen ja

uutena jäsenenä toimitusjohtaja Antti Määttä. Pääjohtaja Krookin sairausloman sijaisena on toiminut kenttäjohtaja Arttu Laine 23.11.2021 alkaen.

SOK:n hallintoneuvostoon valittiin huhtikuussa 2021 uudelleen puheenjohtajaksi teologian tohtori Matti Pikkarainen, varapuheenjohtajaksi asianajaja Timo Santavuo ja toiseksi varapuheenjohtajaksi toimitusjohtaja Tapio Kankaanpää.

Tilintarkastajana tilikaudella toimii KHT tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab, päävastuullisena tilintarkastajana KHT Jukka Rajala.

SOK:n pääjohtajan apuna SOK-yhtymän ja S-ryhmän johtamisessa on SOK:n konsernijohtoryhmä. Konsernijohtoryhmään kuuluvat S-ryhmän liiketoimintojen ketjuohjauksesta, hankinnasta ja logistiikasta vastaava kenttäjohtaja, pääjohtajan sijainen Arttu Laine, taloudesta ja rahoituksesta vastaava johtaja, CFO Jorma Vehviläinen, henkilöstöjohtaja Hanne Lehtovuori, IT:stä, asiakkuudesta ja digikehityksestä vastaava johtaja Sebastian Nyström, SOK:n liiketoiminnoista vastaava johtaja Jari Annala ja markkinoinnista, viestinnästä ja vastuullisuudesta vastaava johtaja Päivi Anttikoski, strategiajohtaja Maria Timgren sekä lakiasiainjohtaja Seppo Kuitunen.

Lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

S-ryhmässä on SOK:n hallituksen vahvistamat riskienhallintaperiaatteet sekä SOK-yhtymän riskienhallintapolitiikka. Riskienhallintapolitiikassa kuvataan konsernin riskienhallinnan tarkoitus, tavoitteet, keskeiset toteutustavat ja vastuut. SOK-yhtymässä riskienhallinta on jatkuvaa ja sitä toteutetaan johtamisprosessin kaikissa osissa. Riskejä tarkastellaan kokonaisvaltaisesti, huomioiden strategiset ja operatiiviset riskit. Riskienhallinnan menettelytapojen avulla SOK ja sen tytäryhtiöt pyrkivät ennakoimaan ja hallitsemaan tavoitteidensa saavuttamiseen vaikuttavia riskitekijöitä sekä hyödyntämään riskeihin liittyviä mahdollisuuksia liiketoiminnan toteuttamisessa.

S-ryhmän strategisia riskejä tarkastellaan vuosittain lyhyellä (3v.) ja pitkällä (10v.) aikajänteellä SOK:n konsernijohtoryhmän toimesta ja SOK:n hallitus käsittelee sekä vahvistaa ne.

Merkittävimmät S-ryhmän lyhyen aikavälin riskit ja epävarmuustekijät liittyvät edelleen koronapandemian väliaikaisiin sekä pysyviin vaikutuksiin erityisesti matkailu- ja ravitsemiskaupan sekä tavaratalo- ja erikoisliikekaupan alueilla. Myös päivittäistavarakaupan kilpailukyvyn varmistaminen on edelleen keskeistä, erityisesti, kun kilpailu kiristyy ja luo painetta toimintatapojen jatkuvalle kehittämiselle. Digitaalisuuden kehittäminen on olennaista kilpailussa menestymiselle kaikilla toimialoilla. Edellä mainittujen riskien hallitsemiseksi S-ryhmässä on käynnissä useita hankkeita ja projekteja.

Pitkällä aikavälillä merkittävimmät riskit liittyvät S-ryhmän näkökulmasta keskeisten muutosteemojen ja trendien kehityskulkuun ja nopeuteen. Näitä ovat muun muassa kulutustottumusten ja työelämän muutokset, teknologioiden kehittyminen sekä väestökehityksen ja muuttoliikkeen vaikutukset S-ryhmän toimintaan. Näihin muutoksiin reagoinnissa ja mahdollisuuksien hyödyntämisessä onnistuminen on keskeistä S-ryhmän tulevaisuuden kilpailukyvyn varmistamiseksi.

SOK-yhtymän rahoitus ja rahoitusriskien hallinta on keskitetty SOK:n rahoitusyksikköön. Konsernilla on

SOK:n hallituksen vahvistama talous- ja rahoituspolitiikka, jossa määritellään periaatteet rahoitusriskien hallinnalle ja sallitut enimmäismäärät rahoitusriskeille. Lisäksi rahoituksen eri osa-alueille on asetettu numeeriset tavoitteet, joiden avulla pyritään varmistamaan rahoituksen riittävyys, tasapainoisuus ja edullisuus kaikissa olosuhteissa. Rahoitusriskien hallintaa kuvataan tarkemmin konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa.

SOK-yhtymän liiketoimintaan liittyvät vastuullisuusriskit on tunnistettu ja analysoitu liiketoiminta-alueittain. Vastuullisuusohjelman rakentamisen yhteydessä on tunnistettu olennaiset vastuullisuusteemat ja niihin liittyvät riskit ja mahdollisuudet sekä niiden merkitys liiketoiminnalle. Riskejä tarkastellaan sääntelyn, fyysisen toimintaympäristön, kuluttajakäyttäytymisen muutosten ja maineriskien näkökulmasta. Merkittävimmät ihmisoikeusriskit ovat globaaleissa hankintaketjuissa tapahtuvat ihmisoikeusloukkaukset sekä mahdolliset puutteet eettisissä toimintavoissa ja läpinäkyvyydessä. Ympäristön kannalta merkittävimmät riskit liittyvät ilmastonmuutokseen sekä luonnon monimuotoisuuden heikkenemiseen sekä niiden vaikutuksiin sekä omassa toiminnassa että hankintaketjussa. S-ryhmässä on tunnistettu ilmastoriskit, joilla voi toteutuessaan olla merkittäviä taloudellisia vaikutuksia ryhmän toimintaan. Lisääntyvä sääntely voi edellyttää muutoksia liiketoimintaan tai aiheuttaa lisäkustannuksia. Sään ääri-ilmiöt ja niiden lisääntyminen voi vaikuttaa tuotteiden saatavuuteen ja aiheuttaa häiriöitä logistiikassa ja toimipaikkaverkostossa. Vastuullisuusriskeihin vastataan S-ryhmän vastuullisuusohjelman tavoitteilla ja teoilla.

Vastuullisuus

Vastuullisuus koskee S-ryhmässä kaikkia liiketoiminta-alueita ja vastuullisuutta johdetaan ryhmätasoisesti yhdessä liiketoimintajohdon kanssa. S-ryhmätasoisesta vastuullisuuden strategisesta kehittämisestä, ohjauksesta ja raportoinnista vastaa SOK Vastuullisuus -yksikkö. Yksikkö toimii osana SOK markkinointi-, viestintä- ja vastuullisuusyksikköä.

S-ryhmä laajuisesti vastuullisuutta edistetään ”Teemme yhdessä paremman paikan elää” -vastuullisuusohjelman mukaisesti, mikä luo raamit S-ryhmän vastuullisuustyölle vuoteen 2030 asti. Siinä tavoitteena on olla toimialojen edelläkävijä vastuullisuudessa.

S-ryhmä on sitoutunut tieteeseen pohjautuviin kunnianhimoisiin päästövähennystavoitteisiin oman toimintansa osalta. Tavoitteena on vähentää ilmastopäästöjä 90 prosenttia vuoteen 2030 mennessä vuoden 2015 tasosta ja olla oman toiminnan osalta hiilinegatiivinen vuoden 2025 loppuun mennessä. S-ryhmän ilmastotyö on kansainvälisessä CDP-arviossa parhaiden yritysten joukossa arvosanalla A-.

Lisäksi tavoitteena on vähentää yhdessä kumppaneiden kanssa miljoona tonnia päästöjä vuoteen 2030 mennessä ja kannustaa suurimpia tavaran- ja palvelutoimittajia asettamaan omat päästövähennystavoitteet. S-ryhmä oli ensimmäinen suomalainen vähittäiskaupan toimija, joka liittyi mukaan myös yhteistyökumppaneiden sitouttamiseen liittyvään CDP Supply Chain ohjelmaan.

Sokos Hotellien asiakkaiden on ollut mahdollista hyvittää yöpymisensä ja aamiaisensa hiilijalanjälki Sokos Hotelleissa marraskuusta 2021 lähtien. Ketju on alallaan ensimmäinen Suomessa, joka tarjoaa yksityisasiakkailleen kompensaatiomahdollisuuden.

Keväällä 2021 julkaistu S-ryhmän metsäkatolinjaus on osa vastuullisuusohjelman tavoitteita luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseksi. Linjauksen perusta on metsäkadon kannalta olennaisten raaka-aineiden tunnistamisessa. ja niihin liittyvissä kestävän tuotannon tavoitteissa ja alueellisissa rajauksissa.

S-ryhmän tavoitteena on rakentaa vuosien 2021–2024 aikana koko maan kattava, noin tuhannen latausaseman verkosto sähköautoille. Ensimmäiset ABC-latausasemat avattiin keväällä 2021.

S-ryhmän suuret logistiikkakeskukset Sipoossa ovat yltäneet toiminnassaan nollapäästöisiksi. Päästöttömyyden takana on uusiutuvaan sähköön siirtyminen sekä ennen kaikkea maalämpöön ja lauhdelämmön kierrätykseen perustuva lämmitysratkaisu. S-ryhmässä on kaikkiaan jo lähes sata nollapäästöistä kiinteistöä.

Vuonna 2021 päivitimme päivittäis- ja käyttötavarahankintoja koskevat hankintasopimuksemme, ja täsmensimme niihin odotuksemme ympäristö- ja ihmisoikeusvaikutusten huolellisuusvelvollisuutta koskien. Hankintasopimuksissamme edellytämme kaikilta toimittajiltamme keskeisten työ- ja ihmisoikeuksien kunnioittamista sekä asianmukaista huolellisuutta ihmisoikeusvaikutusten tunnistamiseksi, pienentämiseksi ja korjaamiseksi omassa toiminnassaan ja toimitusketjuissaan.

S-ryhmä ja sen ketjut pärjäsivät jälleen erinomaisesti Euroopan laajimmassa, vuosittain ilmestyvässä, vastuullisuuden Sustainable Brand Index tutkimuksessa. Kuluttajat arvioivat S-ryhmän toista vuotta peräkkäin vastuullisimmaksi brändiksi kulutustavaroita myyvien yritysten sarjassa.

Ruokakauppojen vertailussa Prisma sijoittui ykköseksi ja S-market toiselle sijalle. Myös S-Pankki, Sokos Hotellit ja ABC arvioitiin omien alojensa vastuullisimmiksi toimijoiksi.

S-ryhmän vastuullisuustyön tuloksia ja tavoitteita kuvataan tarkemmin maaliskuussa 2022 julkaistavassa vuosi- ja vastuullisuuskatsauksessa, jonka voi lukea osoitteessa www.s-ryhma.fi.

Alkavan vuoden näkymät

Vuoden ensimmäisellä puoliskolla talouteen vaikuttaa vahvasti voimassa olevat koronarajoitukset. Korkea säästämisaste ja kuluttajien hyvä mieliala ovat kuitenkin luoneet edellytykset yksityisen kulutuksen nopealle

kasvulle. Yksityisen kulutuksen ennustetaan kasvavan yhä vuonna 2022, ja myös yksityisten investointien ennustetaan kasvavan nopeasti.

SOK-yhtymän liiketuloksen uskotaan paranevan vuonna 2022 edelliseen vuoteen nähden. Liikevoiton suuruuteen vaikuttavat erityisesti koronarajoitusten purkamisen aikataulu ja laajuus sekä kansainvälisen matkailun kehittyminen.

Matkailu- ja ravitsemiskaupan osalta tilanne on hieman helpottanut, mutta riittämätön kysyntä vaikeuttaa edelleen myynnin kasvun kehitystä. Kysyntään vaikuttavat keskeisesti uuden virusvariantin leviäminen ja vaikutukset, rajoitteiden kesto sekä laajuus, rokotuskattavuuden kehittyminen sekä yleinen maailmantalouden tilanne. Työvoimapula on edelleen merkittävä kasvun este. Patoutunutta kysyntää on nähtävissä ja elpymisen odotetaan jatkuvan kotimaan vapaa-ajan matkailun vetämänä. Kansainvälisen matkailun osalta epävarmuutta on merkittävästi enemmän.

Markkinalla on edelleen odotukset palautuvasta B2B-matkustuksesta. Uusi virusmuunnos ja sen voimakas leviäminen on kuitenkin vaikuttanut heikentävästi varauskantaan erityisesti alkuvuoden osalta. Kansainvälisen matkustamisen osuus Sokotelin majoituskaupasta on alkanut kasvamaan pikkuhiljaa ylöspäin. Voimassa olevat ravintolarajoitukset kuitenkin rajoittavat edelleen kaupan tekoa täysimääräisesti. Kokouskaupan kysyntä vuodelle 2022 näyttää tällä hetkellä positiiviselta ja varauskannat ovat jo paikoitellen yli vuoden 2019 tasojen.

Hankinta- ja palvelutoiminnan odotetaan kehittyvän suunnitellusti, eikä pandemialla nähdä olevan olennaista vaikutusta siihen.

Tilikauden jälkeiset olennaiset tapahtumat

SOK:n hallitus on päättänyt luopua Venäjän liiketoiminnoistaan. SOK:lla on Venäjällä 16 Prismaa ja kolme Sokos Hotellia. Liiketoimintojen alasajo on aloitettu henkilöstö ja paikallinen lainsäädäntö huomioiden. Aikataulu ja taloudelliset vaikutukset täsmentyvät myöhemmin, mutta alasajolla tulee olemaan vaikutuksia Venäjän yhtiöiden osakearvostuksiin ja tasearvostuksiin SOK-yhtymässä. Alasajosta tulee syntymään myös ylimääräisiä kulukirjauksia, jotka kirjataan vaikutusten selvittyä.

Hallituksen ehdotus SOK:n jakokelpoisen ylijäämän käyttämisestä

SOK:n jakokelpoinen ylijäämä on 577 636 681,93 euroa (tilikauden ylijäämä 617 368,37 euroa). Hallitus esittää, että hallintoneuvoston käyttörahastoon siirretään 45 000,00 euroa ja edellisten tilikausien ylijäämätilille jätetään 572 368,37 euroa.

Helsingissä 17.3.2022

SUOMEN OSUUSKAUPPOJEN
KESKUSKUNTA
Hallitus

KONSERNITILINPÄÄTÖS, IFRS

Konsernin tuloslaskelma, IFRS

Milj. €	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
Liikevaihto	7796,6	7600,4
Liiketoiminnan muut tuotot	4,1	2,3
Materiaalit ja palvelut	-7059,7	-6903,8
Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut	-282,1	-270,4
Poistot ja arvonalentumiset	-181,0	-178,2
Liiketoiminnan muut kulut	-270,2	-261,5
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista (+/-)	12,0	8,7
Liikevoitto (-tappio)	**19,7**	**-2,6**
Rahoitustuotot ja -kulut (+/-)	-33,7	-37,0
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista (+/-)	2,0	3,2
Tulos ennen veroja	**-12,1**	**-36,5**
Tuloverot (+/-)	-6,6	6,2
Tilikauden tulos	**-18,6**	**-30,2**
Jakautuminen:		
Emoyhteisön omistajille	-18,6	-30,2
Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus	0,0	0,0
	-18,6	**-30,2**

Konsernin laaja tuloslaskelma

Milj. €	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
Tilikauden tulos	-18,6	-30,2
Muut laajan tuloksen erät:		
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi		
Muuntoerot	2,8	-9,7
Kurssierot nettoinvestoinneiksi luokitelluista lainoista ulkomaisiin yksiköihin	0,2	-0,8
Rahavirran suojaukset	1,9	-0,8
Osakkuus- ja yhteisyritysten laajan tuloksen erät	-0,2	0,0
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	4,8	-11,3
Tilikauden laaja tulos	**-13,9**	**-41,5**
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen:		
Emoyhteisön omistajille	-13,9	-41,5
Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus	0,0	0,0
	-13,9	**-41,5**

Konsernitase, IFRS

Milj. €	31.12.2021	31.12.2020
VARAT		
Pitkäaikaiset varat		
Aineelliset hyödykkeet	1 403,4	1 500,5
Sijoituskiinteistöt	27,1	32,0
Aineettomat hyödykkeet	96,8	99,6
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	287,8	211,7
Pitkäaikaiset rahoitusvarat	43,2	42,4
Laskennalliset verosaamiset	30,9	29,4
Pitkäaikaiset varat yhteensä	**1 889,2**	**1 915,6**
Lyhytaikaiset varat		
Vaihto-omaisuus	210,2	209,8
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset	646,0	621,6
Lyhytaikaiset korolliset saamiset	0,0	37,3
Rahavarat	84,8	131,4
Lyhytaikaiset varat yhteensä	**941,0**	**1 000,1**
Varat yhteensä	**2 830,2**	**2 915,7**
OMA PÄÄOMA JA VELAT		
Oma pääoma		
Osuuspääoma	172,0	172,0
Sidotut rahastot	17,3	15,6
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	36,4	32,9
Kertyneet voittovarat	369,3	390,6
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä	**595,0**	**611,0**
Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus	**0,8**	**0,8**
Oma pääoma yhteensä	**595,8**	**611,8**
Pitkäaikaiset velat		
Pitkäaikaiset korolliset velat	1 073,4	1 191,2
Pitkäaikaiset korottomat velat	31,3	34,9
Varaukset	5,9	6,8
Laskennalliset verovelat	6,9	8,1
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	**1 117,5**	**1 241,0**
Lyhytaikaiset velat		
Lyhytaikaiset korolliset velat	149,8	137,6
Lyhytaikaiset korottomat velat	198,4	176,6
Ostovelat	767,6	747,8
Varaukset	0,7	0,8
Tilikauden verovelka	0,4	0,0
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	**1 117,0**	**1 062,9**
Oma pääoma ja velat yhteensä	**2 830,2**	**2 915,7**

Konsernin rahavirtalaskelma, IFRS

Milj. €	Liite-tieto/ Viite	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
LIIKETOIMINTA			
Jatkuvien toimintojen liiketulos		19,7	-2,6
Oikaisut liiketulokseen	(A)	163,8	171,6
Käyttöpääoman muutos	(B)	25,7	5,3
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja		**209,2**	**174,2**
Lyhytaikaisten saamisten lisäys (-) / vähennys (+)		-0,1	34,2
Muut rahoituskulut		-0,4	0,0
Muut rahoitustuotot		0,1	0,2
Saadut osingot liiketoiminnasta		0,0	0,0
Maksetut välittömät verot		-8,4	1,3
Liiketoiminnan rahavirta		**200,4**	**209,9**
INVESTOINNIT			
Hankitut tytäryhtiöt vähennettynä hankintahetken rahavaroilla		0,0	0,3
Tytäryritysten myynti vähennettynä myyntihetken rahavaroilla		0,2	0,0
Investoinnit muihin osakkeisiin ja osuuksiin		-63,5	0,0
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin		-51,5	-75,7
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin		-11,8	-18,2
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot		3,7	1,9
Muiden pitkäaikaisten sijoitusten muutos		0,0	30,0
Saadut osingot investoinneista		1,3	3,1
Investointien rahavirta		**-121,6**	**-58,5**
RAHOITUS			
Lyhytaikaisten velkojen lisäys (+) / vähennys (-)		6,5	15,0
Vuokrasopimusvelkojen maksut		-166,0	-164,4
Maksetut korot		-5,6	-0,3
Saadut korot		0,8	2,2
Maksetut osuuspääoman korot		0,0	-13,2
Muu oman pääoman muutos		3,5	3,5
Rahoituksen rahavirta		**-160,8**	**-157,3**
Rahavarojen nettomuutos, lisäys / vähennys		**-82,0**	**-5,9**
Rahavarat tilikauden alussa		**166,8**	**172,6**
Rahavarojen nettomuutos, lisäys / vähennys		**-82,0**	**-5,9**
Rahavarat tilikauden lopussa		**84,8**	**166,8**
Oikaisut liikevoittoon	(A)		
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot (-) ja tappiot (+)		-0,2	-0,8
Poistot ja arvonalentumiset		181,0	178,2
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua		-16,9	-5,8
		163,8	**171,6**
Käyttöpääoman muutos	(B)		
Liikesaamisten muutos		-22,5	-20,8
Vaihto-omaisuuden muutos		-0,4	-4,8
Korottomien velkojen muutos		48,6	31,0
		25,7	**5,3**

Lyhytaikaisten lainojen laina-aika on lyhyempi kuin 3 kuukautta

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista, IFRS

Milj. €	Emo-osuuskunnan omistajille kuuluva oma pääoma								
	Osuuspääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut sidotut rahastot	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muuntoerot	Kertyneet voittovarat	Yhteensä	Määräysvallattomien omistajien osuus	**Oma pääoma yhteensä**
Oma pääoma									
1.1.2020	172,0	-2,2	18,5	29,4	-12,5	457,1	662,3	0,8	663,1
Kauden laaja tulos		-0,8			-10,5	-30,2	-41,5	0,0	-41,5
Osuusmaksun korot						-13,2	-13,2		-13,2
Muut muutokset			0,0	3,5		-0,1	3,4	0,0	3,4
31.12.2020	**172,0**	**-3,0**	**18,5**	**32,9**	**-23,0**	**413,6**	**611,0**	**0,8**	**611,8**
1.1.2021	172,0	-3,0	18,5	32,9	-23,0	413,6	611,0	0,8	611,8
Kauden laaja tulos		1,7			2,8	-18,6	-14,1	0,0	-14,1
Osuusmaksun korot						0,0	0,0		0,0
Muut muutokset			0,0	3,5		-5,5	-2,0		-2,0
31.12.2021	**172,0**	**-1,2**	**18,5**	**36,4**	**-20,2**	**389,5**	**595,0**	**0,8**	**595,8**

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Perustiedot

SOK-konsernista käytetään SOK:n sääntöjen mukaan nimeä SOK-yhtymä. SOK-yhtymän muodostavat Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta (SOK) ja sen tytäryhtiöt. SOK:n kotipaikka on Helsinki ja sen rekisteröity osoite on Fleminginkatu 34, 00510 Helsinki.

SOK:n tarkoituksena on luoda kilpailuetua S-ryhmän liiketoiminnalle. SOK toteuttaa toimintansa tarkoitusta kehittämällä ja ohjaamalla S-ryhmän strategioita, arvoketjua ja ketjutoimintaa yhteistyössä osuuskauppojen kanssa. SOK tuottaa S-ryhmän tarvitsemat yhteiset, kilpailukykyä lisäävät palvelut sekä harjoittaa S-ryhmän tarjonnalle synergiaa ja taloudellista lisäarvoa tuottavaa, kannattavasti kasvavaa liiketoimintaa kotimaassa ja lähialueilla.

Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa internet-osoitteesta www.s-ryhma.fi.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Laatimisperusta

Konsernitilinpäätös on laadittu Euroopan unionissa käyttöön hyväksyttyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2021 voimassa olevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja.

Tilinpäätöstiedot esitetään miljoonina euroina ja ne perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin, ellei alla olevissa laatimisperiaatteissa ole muuta kerrottu.

Kaikki tilinpäätöstaulukoiden luvut on pyöristetty, minkä vuoksi yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja arvoja.

Tilikaudella 2021 sovelletut uudet ja uudistetut standardit ja tulkinnat

IFRS tulkintakomitea antoi keväällä 2021 agendapäätöksen pilvipalvelujärjestelyiden konfigurointi- ja räätälöintimenojen kirjanpitokäsittelystä. Agendapäätöksen mukaisesti pilvipalveluina toteutettavien tietojärjestelmähankkeiden eli SaaS-investointien käyttöönottokustannukset kirjataan aiemmasta poiketen konsernitilinpäätöksessä kuluksi, ellei IAS 38 Aineettomat hyödykkeet aktivointiedellytykset näiden osalta täyty. Yhtymän analyysin perusteella tilikauden 2021 alussa taseessa aktivoitujen, mutta agendapäätöksen mukaan kuluksi kirjattavien pilvipalveluiden käyttöönottokustannukset, olivat 4,4 miljoonaa euroa. Nämä on IAS 8 mukaisena laatimisperiaatteen muutoksena kirjattu omaan pääomaan. Tilikauden 2021 tulokseen agendapäätöksen käyttöönoton vaikutus oli - 0,1 miljoonaa euroa.

SOK-yhtymä ei ole soveltanut vuokrahelpotuksia koskevaa muutosta IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardiin (helpotus on julkaistu alun perin vuonna 2020 mutta helpotuksen voimassaoloa on jatkettu vuodella kattamaan maksut, jotka alun perin erääntyvät 30.6.2022 tai sitä ennen).

Arvioiden käyttö

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää arvioiden tekemistä ja harkintaa laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Arviot pohjautuvat johdon parhaaseen näkemykseen tilinpäätöshetkellä, mutta on mahdollista, että toteumat poikkeavat tehdyistä arvioista. Mahdolliset arvioiden ja oletusten muutokset kirjataan sillä tilikaudella, jonka aikana arviota tai oletusta korjataan.

Keskeiset tulevaisuutta koskevat oletukset ja arvioihin liittyvät epävarmuustekijät, jotka aiheuttavat riskin varojen ja velkojen kirjanpitoarvojen muuttumisesta olennaisesti seuraavan tilikauden aikana, liittyvät tasolle kolme luokiteltavien rahoitusinstrumenttien käyvän arvon määrittämiseen, arvonalentumistestaukseen sekä laskennallisiin verosaamisiin ja varauksiin.

Merkittävissä yritysjärjestelyissä konserni käyttää ulkopuolista neuvonantajaa arvioitaessa aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden käypiä arvoja ja niiden arvostuksen osalta on tehty vertailuja vastaavien hyödykkeiden markkinahintoihin.

Arvioita käytetään myös arvonalennustestauksissa, joissa testattavan liiketoimintakokonaisuuden liiketoiminnasta kerrytettävissä oleva rahamäärä perustuu käyttöarvolaskelmiin tai käypään arvoon vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla.

Rahoitusinstrumenttien käyvän arvon määrittämiseen liittyviä oletuksia ja keskeisiä epävarmuustekijöitä on kuvattu liitetiedossa 26. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot. Vuokrasopimusten esittämistä on kuvattu erityisesti liitetiedossa 10. Aineelliset hyödykkeet ja 22. Korolliset velat. Laskennallisista veroista ja varauksista annetaan lisätietoja liitetiedoissa 16. Laskennalliset verot ja 24. Varaukset.

Konsolidointiperiaatteet

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät emo-osuuskunnan lisäksi kaikki ne tytäryhtiöt, joissa emo-osuuskunnalla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konsernilla on oikeus määrätä yrityksen talouden ja toiminnan periaatteista hyödyn saamiseksi sen toiminnasta. Suomen lisäksi tytäryhtiöitä oli tilikauden aikana Venäjällä ja Virossa.

Hankitut tytäryhtiöt sisällytetään tilinpäätökseen käyttäen hankintamenetelmää, jonka mukaan hankitun yhtiön yksilöitävissä olevat varat ja vastattavaksi otetut velat on arvostettu käypiin arvoihin hankintahetkellä. Liikearvo kirjataan määrään, jolla luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa ja aiemmin omistettu osuus yhteenlaskettuina ylittävät hankitun nettovarallisuuden käyvän arvon. Hankintaan liittyvät menot, lukuun ottamatta vieraan pääoman menoja, on kirjattu kuluksi.

Yhteisyritykset, joissa konsernilla on yhteinen määräysvalta ja osakkuusyritykset, joissa konsernin omistusosuus äänimäärästä on 20–50 prosenttia ja joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa, on yhdistelty pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Konsernin omistusosuuden mukainen osuus yhteisyritysten ja osakkuusyritysten muihin laajan tuloksen eriin kirjatuista muutoksista on kirjattu konsernin muihin laajan tuloksen eriin. Jos konsernin osuus osakkuus- tai yhteisyrityksen tappioista ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon eikä sen ylittäviä tappioita huomioida, ellei konsernilla ole velvoitteita osakkuus- tai yhteisyrityksiin liittyen. Sijoitustarkoituksessa hankitun osakkuus- tai yhteisyrityksen tulososuus on esitetty liikevoiton alapuolella ennen rahoitustuottoja ja -kuluja. Konsernin varsinaista liiketoimintaa palvelevien osakkuus- ja yhteisyritysten tulos on sitä vastoin esitetty ennen liikevoittoa.

Tilivuoden aikana hankitut tai perustetut yhtiöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen hankinta- tai perustamisajankohdasta alkaen. Myydyt tytäryhtiöt sekä osakkuus- ja yhteisyritykset on yhdistelty konsernitilinpäätökseen siihen saakka, jolloin määräysvalta, yhteinen määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta lakkaa. Omistusosuuden muutokset tytäryrityksessä, jotka eivät johda määräysvallan menettämiseen, käsitellään omaa pääomaa koskevina liiketoimina.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat, realisoitumattomat katteet sekä sisäinen voitonjako on eliminoitu konsernitilinpäätöksessä. Tilikauden voitto tai tappio sekä tilikauden laaja tulos on jaettu emoyhteisön omistajille ja määräysvallattomille omistajille. Määräysvallattomien omistajien osuus on esitetty omana eränään konsernin omassa pääomassa.

Keskinäiset kiinteistöosakeyhtiöt yhdistellään (ne varat ja velat, joista osakas vastaa) yhteisenä toimintona omistusosuuden mukaisesti rivi riviltä.

Liikevaihto ja tuloutusperiaatteet

SOK-yhtymän liikevaihto muodostuu osuuskauppojen tavarahankintaan liittyvästä laskutuksesta, SOK:n keskitetysti tuottamista yhteisistä palvelutoiminnoista sekä SOK:n tytäryhtiöiden omasta vähittäismyynnistä. Myynti osuuskaupoille on laskutusmyyntiä. Vähittäismyynti on pääasiassa käteis- tai luottokorttimyyntiä. Tyypilliset tuotteiden myyntiä koskevat asiakassopimukset muodostavat yhden suoritevelvoitteen.

Myyntituotot kirjataan määrään, johon odotetaan olevan oikeutettu siirrettäessä tuote tai palvelu asiakkaalle. Myyntituotot tuloutetaan, kun asiakas saa määräysvallan tavaraan tai palveluun. Asiakas saa määräysvallan, kun se pystyy ohjaamaan tavaran tai palvelun käyttöä ja saamaan siihen liittyvän hyödyn. SOK-yhtymän liikevaihto kertyy pääasiassa tavaroiden myynnistä, joissa suoritevelvoitteet ovat selkeästi tunnistettavissa asiakassopimuksista ja tilauksista. Tavaroiden myynti tuloutetaan yhtenä ajankohtana, kun tuotteiden määräysvalta siirtyy asiakkaalle toimitusehtojen mukaisesti. Palveluiden myynti tuloutetaan pääsääntöisesti palvelun tuottamisen tahdissa.

Transaktiohinta sisältää usein muuttuvia vastikkeita kuten volyymi- ja käteisalennukset sekä markkinointituet. Muuttuvat vastikkeet on arvioitu käyttäen todennäköisimmän arvon menetelmää, mikäli ne eivät ole vielä toteutuneet raportointijakson päättyessä. Myyntituotot oikaistuna välillisillä veroilla ja valuuttamääräisen myynnin kurssieroilla esitetään liikevaihtona.

Avustukset

Valtiolta tai muulta taholta saadut avustukset tuloutetaan tuloslaskelmaan silloin, kun avustuksen kohteeseen liittyvät menot kirjataan kuluksi. Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintaan liittyvät avustukset vähennetään ko. hyödykkeiden kirjanpitoarvoista. Nämä avustukset tuloutuvat omaisuuden taloudellisen käyttöajan kuluessa.

Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muina tuottoina esitetään muut kuin varsinaiseen suoritemyyntiin liittyvät tuotot, kuten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot, liiketoiminnan luovutustuotot, vahingonkorvaustuotot sekä saadut avustukset ja tuet, joita ei ole annettu tietyn investoinnin rahoittamiseksi tai osallistumiseksi tiettyyn menoon.

Työsuhde-etuudet

Eläkejärjestelyt luokitellaan etuuspohjaisiksi ja maksupohjaisiksi järjestelyiksi. Maksupohjaisissa järjestelyissä suoritetaan kiinteitä maksuja erillisille yhtiöille ilman oikeudellista tai tosiasiallista velvoitetta lisämaksujen suorittamiseen, mikäli maksujen saajataho ei pysty suoriutumaan kyseisten eläke-etuuksien maksamisesta. Kaikki järjestelyt, jotka eivät täytä näitä ehtoja, ovat etuuspohjaisia järjestelyjä.

Suoritukset maksupohjaisiin järjestelyihin kirjataan kuluiksi sen tilikauden tuloslaskelmaan, johon ne kohdistuvat. Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen menot kirjataan kuluksi henkilöiden palvelusajalle auktorisoitujen vakuutusmatemaatikkojen suorittamien laskelmien perusteella. Etuuspohjaisista järjestelyistä johtuvana velkana tai saamisena merkitään taseeseen etuuspohjaisesta järjestelystä johtuvan velvoitteen nykyarvo, josta on vähennetty eläkejärjestelyjen varojen käypä arvo tilinpäätöspäivänä. Kyseisen etuuspohjaisen nettovelan uudelleen määrittämisestä aiheutuvat erät kirjataan muihin laajan tuloksen eriin, sillä tilikaudella kun ne syntyvät. SOK-yhtymässä ei ollut etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä tilikaudella 2021.

Aiempaan työsuoritukseen perustuvat menot kirjataan kuluiksi tulosvaikutteisesti aikaisempana seuraavista ajankohdista: kun järjestelyn muuttaminen tai supistaminen tapahtuu tai kun kirjataan tähän liittyvät uudelleenjärjestelymenot tai työsuhteen päättämiseen liittyvät edut. Työsuhteen kestoon liittyen henkilöstölle kertyy työ- ja ikämerkkipäiväetuutta. Työ- ja ikämerkkipäiväetuudesta kirjataan työ- ja ikämerkkipäivävelka.

Liikevoitto

Liikevoitto muodostuu, kun liikevaihtoon lisätään liiketoiminnan muut tuotot, vähennetään tilikauden aine-, tarvike- ja tavaraostot, ulkopuoliset palvelut, työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut, poistot ja mahdolliset arvonalentumiset sekä liiketoiminnan muut kulut sekä lisätään tai vähennetään konsernin varsinaista liiketoimintaa palvelevien osakkuus- ja yhteisyritysten tulos. Kaikki muut kuin edellä mainitut tuloslaskelmaerät esitetään liikevoiton alapuolella.

Valuuttakurssierot ja johdannaisten käypien arvojen muutokset sisältyvät liikevoittoon, mikäli ne syntyvät liiketoimintaan liittyvistä eristä; muutoin ne on kirjattu rahoitustuottoihin ja kuluihin.

Tuloverot

Tuloslaskelman tuloveroihin sisältyvät tilikauden verotettavan tuloksen perusteella lasketut verot, aikaisempien tilikausien verojen oikaisut sekä laskennallisten verojen muutos. Suoraan omaan pääomaan tai laajan tuloksen eriin kirjattavien erien verovaikutus kirjataan kuitenkin kyseisiin eriin. Kauden tuloverot lasketaan kunkin maan tilinpäätöshetkellä voimassa olevalla verokannalla.

Laskennallinen verovelka ja -saaminen lasketaan kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista. Liikearvoista ei ole laskettu laskennallista verovelkaa siltä osin, kun liikearvot eivät ole verotuksessa vähennyskelpoisia. Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja sijoituskiinteistöjen kirjanpitoarvojen ja verotuksellisten arvojen välisistä eroista (vuokrasopimukset, poistoero, konsernin sisäiset katteet ja myyntivoitot), käypään arvoon arvostuksista sekä käyttämättömistä verotuksellisista tappioista. Ulkomaisten tytäryritysten jakamattomista voittovaroista ei kirjata laskennallista verovelkaa, mikäli voitonjako ei ole todennäköistä ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa. Laskennalliset verot lasketaan tilinpäätöspäivänä voimassa olevilla verokannoilla ja verokantojen muuttuessa verokannoilla, jotka on käytännössä hyväksytty raportointikauden päättymispäivään mennessä.

Konsernitaseeseen sisältyy edellä mainittuja ulkomaisten tytäryritysten jakamattomia voittovaroja lukuun ottamatta laskennallinen verovelka täysimääräisesti, laskennallinen verosaaminen siihen määrään asti, kun on todennäköistä, että se voidaan hyödyntää tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan. Kirjaamisedellytyksiä arvioidaan jokaisena raportointikauden päättymispäivänä.

Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet

Liiketoimintojen yhdistämisestä syntynyt liikearvo muodostuu käypään arvoon arvostetun luovutetun vastikkeen sekä käypiin arvoihin arvostettujen hankittujen yksilöitävissä olevien nettovarojen erotuksena hankinta-ajankohtana. Liikearvoista ei kirjata poistoja, vaan ne testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta. Liikearvo kohdistetaan rahavirtaa tuottaville yksiköille. Osakkuus- ja yhteisyritysten osalta liikearvo sisällytetään sijoituksen hankintamenoon.

Muita aineettomia hyödykkeitä ovat muun muassa ohjelmistolisenssit sekä tekijänoikeudet. Muut aineettomat hyödykkeet arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoon ja poistetaan tasapoistoin arvioituna taloudellisena vaikutusaikanaan. SOK-yhtymällä ei ole liikearvon lisäksi sellaisia aineettomia hyödykkeitä, joilla on rajoittamaton taloudellinen käyttöaika.

Muiden aineettomien hyödykkeiden poistoajat:	**Vuosia**
Atk-ohjelmien lisenssimaksut	3–5
Muut aineettomat hyödykkeet	3–10

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan kertyneillä poistoilla ja mahdollisilla arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenoon.

Aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioituihin taloudellisiin pitoaikoihin perustuen. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistoajat:	**Vuosia**
Rakennukset	15–35
Kevyet rakennelmat ja rakennusten laitteet	5–15
Konttori- ja varastokalusto	5–10
Varasto-, huolto- ja jalostuskoneet	5–10
Ravintola- ja hotellikalusto	3–10
Myymäläkalusto	3–7
Moottoriajoneuvot ja palvelimet	3–5
Huoneistojen perusparannusmenot	3–10

Aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen poistot lopetetaan silloin, kun aineellinen käyttöomaisuushyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi. Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden luovutuksista ja käytöstä poistamisista syntyvät voitot tai tappiot kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin.

Arvonalentumiset

Aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin kuuluvien omaisuuserien kirjanpitoarvoja arvioidaan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen viitteiden havaitsemiseksi. Jos viitteitä havaitaan, määritetään kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan lisäksi vuosittain seuraavista omaisuuseristä riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä: liikearvo, keskeneräiset aineettomat hyödykkeet sekä aineettomat hyödykkeet, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika. Arvonalentumistappio kirjataan, jos omaisuuserän tai rahavirtaa tuottavan yksikön tasearvo ylittää siitä kerrytettävissä olevan rahamäärän. Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan.

Rahavirtaa tuottavan yksikön arvonalentumistappio kohdistetaan ensin vähentämään rahavirtaa tuottavalle yksikölle kohdistettua liikearvoa ja sen jälkeen vähentämään tasasuhteisesti muita yksikön omaisuuseriä.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä määritetään niin, että se on joko käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla tai tätä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvoa määritettäessä diskontataan arvioidut vastaiset rahavirrat nykyarvoonsa perustuen diskonttauskorkoihin, jotka kuvastavat kyseisen rahavirtaa tuottavan yksikön keskimääräistä pääomakustannusta ennen veroja.

Aikaisemmin kirjattu arvonalentumistappio peruutetaan, mikäli kerrytettävissä olevan rahamäärän määrittämisessä käytetyt arviot muuttuvat. Arvonalentumistappio peruutetaan korkeintaan siihen määrään asti, joka omaisuuserälle olisi määritetty kirjanpitoarvoksi poistoilla vähennettynä, jos siitä ei olisi aikaisempina vuosina kirjattu arvonalentumistappiota. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruuteta. Liikearvon arvonalennustestausta on kuvattu tarkemmin liitetiedossa 13. Liikearvon arvonalennustestaus.

Vuokrasopimukset

Vuokrasopimukset kirjataan IFRS 16 Vuokrasopimukset mukaisesti taseeseen käyttöoikeusomaisuuseränä ja vastaavana vuokrasopimusvelkana. Käypä arvo tai tätä alempi tulevien vuokrien nykyarvo merkitään vuokra-ajan alkaessa taseeseen aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin tai sijoituskiinteistöihin (sijoituskiinteistöistä tarkemmin jäljempänä) ja sopimuksesta johtuvat velvoitteet vastaavasti korollisiin velkoihin. Maksettavat vuokrat jaetaan korkokuluun ja velan lyhennykseen. Korkokulu kirjataan tuloslaskelmaan vuokra-aikana siten, että jäljellä olevalle velalle muodostuu samansuuruinen korkoprosentti. Vuokrasopimuksella hankituista hyödykkeistä kirjataan poistot ja mahdolliset arvonalentumistappiot. Poistot tehdään konsernin käyttöomaisuushyödykkeiden poistoaikojen mukaisesti tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan aikana.

Vuokrasopimuksia, joiden vuokra-aika on 12 kuukautta tai vähemmän, tai jotka ovat vähäarvoisia ei kirjata taseeseen.

Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistöt ovat konsernin ulkopuolisen liiketoiminnan käytössä olevia kiinteistöjä, joita konserni pitää hallussaan hankkiakseen niistä ensisijaisesti vuokratuottoa ja/tai omaisuuden arvonnousua. Sijoituskiinteistöt arvostetaan kertyneillä poistoilla ja mahdollisilla arvonalentumisilla vähennettyyn hankintahintaan noudattaen samoja periaatteita kuin aineellisten käyttöomaisuushyödykkeisiin kuuluvien kiinteistöjen osalta. Sijoituskiinteistöiksi luokitellut kiinteistöt sisältävät sekä omistettuja kiinteistöjä että kiinteistöjä, joiden liiketoiminta on myyty, mutta joiden osalta vuokrasopimus on säilynyt konsernilla.

Sijoituskiinteistöjen käyvän arvon määrityksessä käytetään sekä ulkopuolisen kiinteistöarvioijan tekemää markkina-arvoon perustuvaa arviota että itse laadittua kiinteistön tuottoarvoon perustuvaa arviota. Vuokratuotot sijoituskiinteistöistä kirjataan liikevaihtoon. Sijoituskiinteistöihin sisältyy neljä leasingsopimuksilla hankittua kylpylähotellia, joiden liiketoiminta on myyty, mutta joiden osalta vuokrasopimus on säilynyt konsernilla. Näiden kohteiden käypää arvoa ei ole esitetty, koska Holiday Clubin myyntitiedot eivät ole konsernin tiedossa.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alempaan nettorealisointiarvoon. Hankintameno määritetään FIFO-menetelmää tai painotetun keskihinnan menetelmää käyttäen ja se sisältää kaikki hankinnasta aiheutuvat välittömät menot. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut, tuotteen valmiiksi saattamisesta johtuvat menot sekä arvioidut myynnin toteuttamiseksi välttämättömät menot.

Rahoitusvarat ja -velat

Rahoitusvaroja sisältyy seuraaviin taseen eriin: pitkäaikaiset rahoitusvarat, myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset, lyhytaikaiset korolliset saamiset, lyhytaikaiset sijoitukset ja rahavarat.

Pitkäaikaiset rahoitusvarat koostuvat osakkeista, pääomalainasaamisista, muista pitkäaikaisista lainasaamisista sekä pitkäaikaisista myyntisaamisista. Rahoitusvaroihin luettavat myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset sisältävät myyntisaamisia, johdannaissaamisia ja rahoituserien siirtosaamisia. Korolliset lyhytaikaiset saamiset muodostuvat rahamarkkinasijoituksista ja muista lyhytaikaisista saamisista. Rahavarat koostuvat käteisvaroista sekä erittäin likvideistä saamisista luottolaitoksilta.

Rahoitusvelkoja sisältyy seuraaviin taseen eriin: pitkäaikaiset korolliset velat, pitkäaikaiset korottomat velat, lyhytaikaiset korolliset velat, lyhytaikaiset korottomat velat ja ostovelat.

Pitkäaikaiset korolliset velat ovat pelkästään vuokrasopimusvelkoja. Rahoitusvelkoihin luettavat pitkäaikaiset korottomat velat sisältävät alueosuuskauppojen sijoittamat varat SOK-yhtymän rahanlaskentapalveluun sekä pitkäaikaiset ostovelat. Lyhytaikaiset korolliset velat koostuvat lyhytaikaisista vuokrasopimusveloista sekä muista lyhytaikaisista veloista. Rahoitusvelkoihin luettavat lyhytaikaiset korottomat velat sisältävät johdannaisvelkoja ja rahoituseriin liittyviä siirtovelkoja.

SOK-yhtymässä sovelletaan rahoitusvarojen ja -velkojen taseeseen merkitsemisessä selvityspäivän mukaista käytäntöä. Rahoitusvarat ja -velat, joita ei myöhemmin arvosteta käypään arvoon tulosvaikutteisesti, arvostetaan alun perin käypään arvoon lisättynä välittömillä hankintakuluilla.

Rahoitusvarat luokitellaan jaksotettuun hankintamenoon, käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti myöhemmin arvostettaviksi. Rahoitusvelat luokitellaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmää käyttäen myöhemmin arvostettavaksi tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviksi.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviin rahoitusvaroihin tai -velkoihin luokitellaan johdannaissopimukset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa sekä osakkeet ja osuudet. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvarat tai -velat arvostetaan tilinpäätöspäivän käypään arvoon. Käyvän arvon muutos merkitään tuloslaskelmaan, jolloin tilikauden tuotoksi tai kuluksi merkitään tuloslaskelmaan käypään arvoon arvostettavien rahoitusinstrumenttien tilinpäätöshetken arvon ja edellisen tilinpäätöksen kirjanpitoarvon erotus. Jos käypään arvoon arvostettava rahoitusinstrumentti on hankittu tilikauden aikana, tilikauden tuotoksi tai kuluksi merkitään rahoitusinstrumentin tilinpäätöshetken arvon ja hankintamenon erotus. Julkisen kaupankäynnin kohteena olevien sijoitusten käypä arvo määritellään niiden markkina-arvojen perusteella. Julkisesti noteeraamattomat sijoitukset arvostetaan hankintamenoon, jos niiden käypiä arvoja ei voida luotettavasti määrittää.

Johdannaissopimusten käyvän arvon muutokset on suojauslaskentaa lukuun ottamatta kirjattu tulosvaikutteisesti. Ostojen ja ostovelkojen suojaamiseksi solmittujen johdannaissopimusten realisoituneet ja realisoitumattomat voitot ja tappiot kirjataan ostoihin. Muiden käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavien johdannaisten realisoituneet ja realisoitumattomat voitot on kirjattu rahoitustuottoihin ja tappiot rahoituskuluihin.

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettaviin rahoitusvaroihin luokitellaan rahoitusvarat, joita pidetään hallussa sopimukseen perustuvien rahavirtojen ja myyntituottojen keräämiseksi. Lisäksi kyseisten sopimusten rahavirrat ovat ainoastaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua. Käyvän arvon muutos kirjataan muun laajan tuloksen kautta oman pääoman käyvän arvon rahastoon. Kun rahoitusinstrumentti myydään, kirjataan omaan pääomaan kertynyt käyvän arvon muutos luokittelun muutoksena yhdessä kertyneiden korkojen sekä myynti-voiton tai -tappion kanssa tulokseen. Tilinpäätöksessä ei ollut käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavia rahoitusvaroja.

Jaksotettuun hankintamenoon arvostettaviin rahoitusvaroihin luokitellaan sellaiset rahoitusvarat, joita pidetään hallussa sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi ja joiden rahavirrat ovat ainoastaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua. Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavien rahoitusvarojen transaktiomenot sisällytetään efektiivisen koron menetelmällä laskettavaan jaksotettuun hankintamenoon ja jaksotetaan tulosvaikutteisesti saamisen juoksuajalle. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen sopimukset arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmää käyttäen.

Kaikki rahoitusvelat lukuun ottamatta johdannaisvelkoja luokitellaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmää käyttäen arvostettaviksi. Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat erät merkitään taseeseen nimellisarvon suuruisena silloin, kun sen tekohetken käypä arvo vastaa nimellisarvoa. Jos velan pääomana on saatu vähemmän tai enemmän kuin velan nimellisarvo, merkitään velka siihen määrään, joka siitä on saatu. Velan nimellisarvon ja hankintamenon erotuksesta tilikauden kuluksi tai tuotoksi merkitty määrä jaksotetaan ja merkitään velan hankintamenon lisäykseksi tai vähennykseksi. Nimellisarvon ja hankintamenon erotus tai velkaan liittyvä palkkiomeno tai sellainen meno, joka on osa velkaan liittyvää korkomenoa, jaksotetaan efektiivisen koron menetelmällä kuluna velan juoksuajalle.

Rahoitusinstrumentin käypä arvo määritellään aktiivisilla markkinoilla noteerattujen hintojen perusteella tai käyttäen markkinoilla yleisesti hyväksyttyjä arvostusmenetelmiä. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot lasketaan diskonttaamalla tulevat kassavirrat nykyhetkeen käyttäen tilinpäätöspäivän markkinakorkoja. Valuuttatermiinien käyvät arvot määritellään arvostamalla termiinisopimukset tilinpäätöspäivän termiinikurssiin. Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat ja -velat on arvostettu käyttäen keskikursseja.

Rahoitusvarojen arvonalentuminen

Takaussopimuksista sekä rahoitusvaroista, jotka arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon tai käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta, kirjataan odotettavissa olevia luottotappioita varten tappiota koskeva vähennyserä. Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavista rahoitusvaroista ja takaussopimuksista kirjaus tehdään tulosvaikutteisesti. Käypään arvoon

muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavista rahoitusvaroista tappiota koskeva vähennyserä kirjataan muihin laajan tuloksen eriin rahoitusvaroihin kuuluvan erän kirjanpitoarvoa vähentämättä.

Jos rahoitusinstrumenttiin liittyvä luottoriski ei ole lisääntynyt merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen, lasketaan vähennyserä 12 kuukaudelta odotettavissa olevia luottotappioita vastaavasti. Alle 12 kuukauden mittaisten rahoitusvarojen vähennyserän laskennassa on käytetty jäljellä olevan juoksuajan luottotappioriskiä kuvaavia kertoimia. Mikäli kyseiseen rahoitusinstrumenttiin liittyvä luottoriski on lisääntynyt alkuperäisen kirjaamisen jälkeen merkittävästi, kirjataan vähennyseränä määrä, joka vastaa sopimuksen koko voimassaoloajalta odotettavissa olevia luottotappioita. Jos myöhemmin tarkasteltavana olevana raportointipäivänä todetaan, että luottoriski ei enää ole lisääntynyt alkuperäiseen tilanteeseen verrattuna, kirjataan jatkossa vähennyserä 12 kuukaudelta odotettavissa olevia luottotappioita vastaavasti.

Valuuttamääräiset erät

Konsernitilinpäätös esitetään euroina, joka on konsernin emo-osuuskunnan toiminta- ja esittämisvaluutta.

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat on kirjattu euroina tapahtumapäivän kurssiin. Tilikauden päättyessä avoinna olevat ulkomaanrahan määräiset monetaariset erät on muutettu euroiksi EKP:n tilikauden päättymispäivänä noteeraamaan kurssiin ja kurssierot on kirjattu tulosvaikutteisesti. Ei-monetaariset erät on arvostettu tapahtumapäivän kurssiin.

Myyntisaamisten arvostamisesta syntyneet kurssierot kirjataan liikevaihtoon ja ostovelkojen arvostamisesta syntyneet kurssierot kirjataan kuluihin liikevoiton yläpuolelle. Muiden taseen rahoituseriin kuuluvien saamisten kurssivoitot ja -tappiot kirjataan rahoitustuottoihin ja vastaavasti muiden velkojen osalta rahoituskuluihin.

Ulkomaisten konserniyritysten tulosta ja taloudellista asemaa koskevat luvut on käsitelty alun perin kunkin yrityksen toimintaympäristön valuutassa.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelmat on muunnettu euroiksi tilikauden keskikurssin mukaan ja taseet tilinpäätöspäivän valuuttakurssin mukaan. Kurssiero, joka johtuu tuloslaskelmaerien ja muun laajan tuloksen erien muuntamisesta keskikurssin mukaan ja tase-erien muuntamisesta tilinpäätöspäivän mukaan samoin kuin kurssimuutoksista johtuva muuntoero tytäryhtiöiden hankintamenon eliminoinnista ja oman pääoman osalta, on kirjattu omana eränään muihin laajan tuloksen eriin. Kun ulkomainen tytär-, osakkuus- tai yhteisyritys myydään, kertynyt muuntoero kirjataan tulosvaikutteisesti myyntivoiton tai -tappion osaksi.

Ulkomaisille tytäryhtiöille myönnettyjen lainojen kurssierot on käsitelty muun laajan tuloksen erissä siltä osin, kun niiden takaisinmaksu ei ole todennäköistä ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa.

Suojauslaskenta

Konserni soveltaa IFRS:n mukaista suojauslaskentaa osaan konsernin tavaraostoja suojaavista valuuttajohdannaisista. Näiden osalta suojauksen kohteena on ainoastaan valuuttakurssiriski. Käytettävä suojauslaskentamalli on rahavirran suojaus.

Konsernilla on suojauslaskennan ulkopuolella johdannaissopimuksia, jotka ovat konsernin rahoituspolitiikan mukaan tehokkaita taloudellisia suojausinstrumentteja, mutta niihin ei sovelleta IFRS 9:n mukaista suojauslaskentaa.

Maksettavat osuuskorot ja osingot

Konsernin maksamat osuuspääoman korot ja osingot kirjataan oman pääoman vähennykseksi sille tilikaudelle, jonka aikana omistajat ovat hyväksyneet osuuspääoman koron tai osingon maksettavaksi.

Osuuspääoma

Osuuspääoma koostuu osuuskauppojen osuusmaksujen yhteenlasketusta määrästä Suomen Osuuskauppojen Keskuskuntaan. Osuuskaupan osuuksien lukumäärä määräytyy osuuskaupan jäsenmäärän ja vuotuisten ostojen perusteella.

Varaukset

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä ja velvoitteen määrä on luotettavasti arvioitavissa. Velvoitteeseen liittyvä kolmannelta osapuolelta saatava korvaus kirjataan taseeseen saamisena silloin kun se on käytännössä varma. Varausten määrät arvioidaan jokaisena tilinpäätöspäivänä ja määrät muutetaan vastaamaan parasta arviota tarkasteluhetkellä.

Varaukset voivat liittyä esimerkiksi vajaakäytössä oleviin tiloihin, takuuvarauksiin ja toimintojen uudelleen järjestelyihin.

Myytävänä olevat omaisuuserät ja lopetetut toiminnot

Myytävänä olevaksi omaisuuseräksi luokitellaan sellainen luopumissuunnitelman mukainen erä tai luovutettavien erien ryhmä, josta kertyvä rahamäärä tulee ensisijaisesti omaisuuserän myynnistä eikä sen jatkuvasta käytöstä. Myytäväksi luokitellun erän tai erien ryhmä arvostetaan kirjanpitoarvoon tai sitä alhaisempaan käypään arvoon myynnistä aiheutuvilla menoilla vähennettynä ja poistojen tekeminen näistä omaisuuseristä lopetetaan. Myytävänä olevat omaisuuserät ja näihin liittyvät velat esitetään taseessa erillään jatkuvien toimintojen varoista ja veloista siitä lähtien, kun ne on luokiteltu myytävänä oleviksi. Vertailuvuoden tietoja ei luokitella uudelleen.

Lopetettu toiminto on erillinen merkittävä toiminto, josta on jo luovuttu (tai toiminto on poistettu pysyvästi

käytöstä) tai se on luokiteltu myytävänä olevaksi. Lopetettujen toimintojen tulos esitetään tuloslaskelmassa omalla rivillään jatkuvien toimintojen tuloksen jälkeen. Myös vertailuvuoden tuloslaskelmatiedot oikaistaan vastaavasti.

IASB:n julkaisemat myöhemmin voimaan tulevat standardi- ja tulkintamuutokset

IASB:n julkaisemat myöhemmin voimaan tulevat standardit ja tulkinnat sekä niiden muutokset eivät ole alustavan arvion mukaan merkityksellisiä konsernille.

1. Segmentti-informaatio

Ylimmän johdon raportointia varten SOK-yhtymän liiketoiminta on jaettu viiteen liiketoimintasegmenttiin. Segmenttijako perustuu toimialajakoon.

SOK-yhtymän raportoitavat segmentit

Marketkauppa

SOK-yhtymä harjoittaa marketkauppaa Virossa ja Venäjällä tytäryhtiöidensä kautta. AS Prisma Peremarketilla on kahdeksan Prismaa Tallinnassa, yksi Narvassa ja kaksi Tartossa. Lisäksi Tallinnassa on yksi supermarket. OOO Prismalla on kuusitoista Prismaa Pietarissa.

Matkailu- ja ravitsemiskauppa

SOK-yhtymässä matkailu- ja ravitsemiskauppaa harjoittavat Sokotel Oy Suomessa, AS Sokotel Virossa sekä OOO Sokotel Venäjällä. SOK-yhtymän hotellit toimivat Sokos Hotels ja Radisson Blu -brändien alla. Kotimaassa Sokotel Oy:llä on kymmenen Sokos Hotellia ja seitsemän Radisson Blu -hotellia. Tallinnassa palvelee Original Sokos Hotel Viru ravintoloineen. Pietarissa OOO Sokotelilla on kolme Sokos Hotellia, joista yksi on kylpylähotelli.

Kiinteistöliiketoiminta

SOK-yhtymän kiinteistöliiketoiminnan tehtävänä on yhtymän kiinteistöomistuksen tuotosta ja arvon kehittymisestä huolehtiminen. Kiinteistöliiketoiminnan liikevaihto muodostuu yhtymän toiminnoilta ja ulkopuolisilta perittävistä vuokra- ja kiinteistöpalvelutuotoista.

Hankinta- ja palvelutoiminta

Inex Partners Oy tarjoaa päivittäis-, käyttö- sekä erikoistavaroiden logistiikkapalveluja vähittäiskauppaketjuille. Meira Nova Oy tarjoaa päivittäistavararoiden hankinta- ja logistiikkapalveluja hotelli-, ravintola- ja catering-alan toimipaikoille.

SOK-yhtymän palvelutoimintojen tavoitteena on kehittää toimintamalleja ja prosesseja niin, että S-ryhmän liiketoiminnoille tuotetaan mahdollisimman paljon lisäarvoa. Palvelutoiminnot kehittävät ja ylläpitävät koko S-ryhmän kilpailukykyä lisääviä liiketoimintamalleja ja tuottavat kustannustehokkaasti palveluja S-ryhmän käyttöön. Yhteiset palvelutoiminnot hoitavat niitä S-ryhmän palvelutoimintoja, joiden keskittämisestä on saatavissa kustannussäästöjä tai toiminnan laadullista paranemista.

Pankkitoiminta

S-Pankki Oyj:n tehtävänä on tuottaa osuuskauppojen asiakasomistajille kilpailukykyisiä peruspankkipalveluita. Samalla kauppapankki vahvistaa asiakasuskollisuutta ja säästää liiketoimintojen kustannuksia. Pankkitoimintana raportoidaan SOK-yhtymän osuus S-Pankki -konsernista yhdisteltävästä tuloksesta.

Segmenttiraportoinnin periaatteet SOK-yhtymässä ja täsmäytys IFRS-tilinpäätökseen

SOK-yhtymän ylimmän johdon raportoinnissa raportoitavia eriä ovat liikevaihto, liiketulos, operatiivinen tulos, investoinnit, realisoinnit sekä käyttöpääoma. Operatiivinen raportointi perustuu suomalaiseen kirjanpitolainsäädäntöön ja operatiivisen laskennan periaatteisiin. Kukin segmentti raportoidaan segmentin sisäisillä erillä eliminoituna. Esimerkiksi hankinta- ja palvelutoiminnan liikevaihdosta on eliminoitu segmenttiin kuuluvien yhtiöiden sisäinen liikevaihto. Operatiivisen raportoinnin liikevaihto täsmäytetään kirjanpidon IFRS-liikevaihtoon. Kirjanpidon liikevaihto on ulkoinen liikevaihto, josta on eliminoitu kaikki konsernin sisäiset erät. Operatiivisen raportoinnin ja kirjanpidon liikevaihdossa ei ole olennaisia eroja.

Liiketuloksen laskennassa käytetään suomalaisen kirjanpitolainsäädännön mukaisia arvostuksia. Segmentille kohdistetaan sille aiheuttamisperiaatteella kuuluvat tuotot ja kulut. Liiketuloksen täsmäytyksestä IFRS:n mukaiseen tulokseen ennen veroja käyvät ilmi ne erät, jotka jäävät operatiivisen tuloksen ulkopuolelle. Näitä ovat muun muassa rahoitustuotot ja -kulut, myyntivoitot ja -tappiot, kertaluonteiset liiketoiminnan lopettamiskustannukset sekä IFRS erät.

SOK-yhtymän operatiivisessa raportoinnissa varoja ei kohdisteta eikä raportoida.

Segmentti-informaatio 31.12.2021

2021 Milj. €	Marketkauppa	Matkailu- ja ravitsemiskauppa	Hankinta- ja palvelutoiminta	Kiinteistö-liiketoiminta	Pankkitoiminta	Sisäiset eliminoinnit ja muut	Operatiivinen raportointi yhteensä
Liikevaihto	282,4	123,7	7 425,5	72,0		-106,9	7 796,6
Konsernin sis myynti muille segmenteille	0,0	0,1	113,2	17,1		3,4	133,8
Liiketulos	-2,3	-50,9	14,0	16,4	9,8	-0,6	-13,6
Poistot	-5,0	-10,3	-15,4	-12,8		-1,0	-44,4
Investoinnit	9,2	9,4	88,5	19,6		0,1	126,8
Realisoinnit	0,1	0,0	3,8				3,9
Liikevaihdon täsmäytys							
Raportoitava operatiivisen laskennan liikevaihto				7 796,6			
Konsernieliminoinnit				0,0			
Liikevaihto IFRS				7 796,6			
Tuloksen täsmäytys							
Raportoitavien segmenttien liiketulos				-13,6			
SOK-yhtymässä liiketuloksen ulkopuolisia eriä:							
Rahoitustuotot ja -kulut (FAS)				3,6			
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot				-0,4			
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut				2,8			
Varauksien muutokset				0,4			
Johdannaisten arvostusvoitot ja -tappiot				0,5			
Arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä				-0,4			
IFRS oikaisut				-4,8			
Tulos ennen veroja IFRS				-12,1			
Konsernitason lisätiedot, ulkoiset tuotot							
Myynti S-ryhmälle				7 018,4			
Muu Kotimaan myynti				469,1			
Ulkomaat				309,0			
Liikevaihto yhteensä				7 796,6			
Marketkauppa				282,4			
Matkailu- ja ravitsemiskauppa				123,7			
Hankinta- ja palvelutoiminta				7 318,6			
Kiinteistöliiketoiminta				72,0			
Liikevaihto yhteensä				7 796,6			
Konsernitason lisätiedot, aineelliset- ja aineettomat hyödykkeet							
Kotimaa				1475,7			
Ulkomaat				47,0			
Aineelliset- ja aineettomat hyödykkeet yhteensä				1522,7			

Segmentti-informaatio 31.12.2020

2020 Milj. €	Marketkauppa	Matkailu- ja ravitsemiskauppa	Hankinta- ja palvelutoiminta	Kiinteistö-liiketoiminta	Pankkitoiminta	Sisäiset eliminoinnit ja muut	Operatiivinen raportointi yhteensä
Liikevaihto	269,1	102,7	7 334,9	68,1		-174,4	7 600,4
Konsernin sis myynti muille segmenteille	0,0	0,1	105,0	15,7		2,6	123,3
Liiketulos	-3,8	-61,2	15,3	14,0	5,9	-1,6	-31,5
Poistot	-4,9	-10,0	-17,6	-12,1		-1,2	-45,7
Investoinnit	6,0	16,3	15,3	46,6		9,4	93,6
Realisoinnit	0,0	0,0	1,9				1,9

Liikevaihdon täsmäytys	
Raportoitava operatiivisen laskennan liikevaihto	7 600,4
Konsernieliminoinnit	0,0
Liikevaihto IFRS	7 600,4

Tuloksen täsmäytys	
Raportoitavien segmenttien liiketulos	-31,5
SOK-yhtymässä liiketuloksen ulkopuolisia eriä:	
Rahoitustuotot ja -kulut (FAS)	2,7
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot	0,5
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	-0,5
Varauksien muutokset	-0,8
Johdannaisten arvostusvoitot ja -tappiot	-0,9
Arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-0,1
IFRS oikaisut	-5,7
Tulos ennen veroja IFRS	-36,5

Konsernitason lisätiedot, ulkoiset tuotot	
Myynti S-ryhmälle	6 867,9
Muu Kotimaan myynti	442,2
Ulkomaat	290,3
Liikevaihto yhteensä	7 600,4

Marketkauppa	269,1
Matkailu- ja ravitsemiskauppa	102,7
Hankinta- ja palvelutoiminta	7 160,5
Kiinteistöliiketoiminta	68,1
Liikevaihto yhteensä	7 600,4

Konsernitason lisätiedot, aineelliset- ja aineettomat hyödykkeet	
Kotimaa	1602,9
Ulkomaat	52,0
Aineelliset- ja aineettomat hyödykkeet yhteensä	1655,0

2. Liiketoiminnan muut tuotot

Milj. €	2021	2020
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden sekä kiinteistöyhtiöiden myyntivoitot	0,8	1,1
Muut	3,2	1,2
Yhteensä	**4,1**	**2,3**

3. Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut

Milj. €	2021	2020
Palkat ja palkkiot	229,4	225,1
Eläkekulut, maksupohjaiset eläkejärjestelyt	41,5	34,5
Muut henkilösivukulut	11,2	10,9
Yhteensä	**282,1**	**270,4**

Henkilöstön lukumäärä keskimäärin segmenteittäin:	2021	2020
Marketkauppa	1 549	1 456
Matkailu-ja ravitsemiskauppa	901	951
Hankinta- ja palvelutoiminta	3 630	3 381
Yhteensä	**6 080**	**5 788**

Henkilöstön lukumäärä keskimäärin segmenteittäin on laskettu keskiarvona neljännesvuosien lopun henkilökunnan lukumääristä.

4. Poistot ja arvonalentumiset

Milj. €	2021	2020
Poistot		
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	147,6	150,9
Koneet ja kalusto	14,0	13,1
Muut aineelliset hyödykkeet	0,3	0,3
Aineettomat hyödykkeet		
Muut aineettomat hyödykkeet	17,1	11,9
Sijoituskiinteistöt	1,5	1,9
Yhteensä	**180,5**	**178,1**
Arvonalentumiset		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		
Rakennukset ja rakennelmat		0,0
Koneet ja kalusto	0,3	0,1
Muut aineelliset hyödykkeet	0,1	0,0
Aineettomat hyödykkeet		
Muut aineettomat hyödykkeet	0,0	0,0
Sijoituskiinteistöt		
Yhteensä	**0,4**	**0,1**
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	**181,0**	**178,2**

5. Liiketoiminnan muut kulut

Milj. €	2021	2020
Vuokrakulut	8,9	15,5
Markkinointikulut	5,8	6,7
Hallintokulut	29,9	16,5
Kalusto- ja tarvikekulut	169,0	166,8
Kiinteistöjen hoitokulut	39,2	36,9
Muut liikekulut	17,3	19,1
Yhteensä	**270,2**	**261,5**

6. Tilintarkastajan palkkiot

Milj. €	2021	2020
Tilintarkastuspalkkiot	0,3	0,4
Veroneuvonta		0,0
Muut palkkiot	0,0	0,2
Yhteensä	**0,4**	**0,5**

7. Rahoitustuotot ja -kulut

Milj. €	2021	2020
Rahoitustuotot		
Korkotuotot lainoista ja saamisista	1,1	2,7
Osinkotuotot myytävissä olevista sijoituksista	1,2	0,1
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien johdannaisten tuotot	0,1	0,0
Muut rahoitustuotot	0,7	0,1
Yhteensä	**3,1**	**3,0**
Rahoituskulut		
Vuokrasopimusvelkojen korkokulut	35,4	37,6
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoon arvostettavista rahoitusveloista	1,4	0,8
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien johdannaisten kulut		0,0
Muut rahoituskulut	0,0	1,6
Yhteensä	**36,8**	**40,0**
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	**-33,7**	**-37,0**

8. Rahoitusinstrumenteista tuloslaskelmaan kirjatut erät

Milj. €	2021	2020
Liiketoiminnan muissa tuotoissa		
Myyntivoitto osakkeista ja osuuksista	0,1	0,2
Materiaali- ja palveluostoissa		
Nettokurssierot ostoveloista	0,1	0,2
Nettokulu suojaamistarkoituksessa pidettävistä ja suojauslaskennan alaisista johdannaisista	0,5	-2,5
Rahoitustuotoissa ja -kuluissa		
Nettotuotto osakkeista ja osuuksista	1,2	0,0
Korkotuotot saamisista ja rahavaroista	1,1	2,7
Nettokurssierot saamisista ja rahavaroista	0,7	-1,2
Nettotuotto suojaamistarkoituksessa pidettävistä johdannaisista	0,1	-0,1
Korkokulut muista rahoitusveloista	-36,5	-38,4
Nettokurssierot muista rahoitusveloista	0,0	0,0
Nettokulut yhteensä	**-32,7**	**-39,2**

Yhteenveto IFRS 9:n mukaisissa kategorioissa	2021	2020
Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat rahoitusvarat	1,8	1,4
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvarat ja -velat	0,7	-2,2
Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat rahoitusvelat	-36,4	-38,2
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat suojauslaskennan alaiset johdannaissopimukset	1,3	-0,2
Nettokulut yhteensä	**-32,7**	**-39,2**

Materiaali- ja palveluostoihin kirjattu suojaamistarkoituksessa pidettävien johdannaisten nettokulu koostuu johdannaisista, jotka on tehty ostojen suojaamistarkoituksessa, mutta joihin ei ole sovellettu suojauslaskentaa.

Kulut jaksotettuun hankintamenoon arvostettavista veloista sisältää takausprovisiokulut.

9. Tuloverot

Milj. €	2021	2020
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verot	0,0	1,4
Edellisten tilikausien verot	-8,8	-0,1
Laskennallisten verojen muutos	2,2	5,0
Yhteensä	**-6,6**	**6,2**

Tuloslaskelman verokulun ja konsernin kotimaan voimassaolevalla verokannalla laskettujen verojen välinen täsmäytyslaskelma:

Milj. €	2021	2020
Tulos ennen veroja	-12,1	-36,5
Verot emoyhtiön verokannan mukaan	2,4	6,1
Ulkomaalaisten tytäryhtiöiden erilaisten verokantojen vaikutus		
Verovapaiden tulojen vaikutus	0,4	0,4
Vähennyskelvottomien kulujen vaikutus	-1,6	-1,2
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta veroilla vähennettynä	2,8	2,4
Kirjaamattomat laskennalliset verosaamiset kauden tappioista	-3,9	-1,1
Edellisten tilikausien verot	-8,8	-0,1
Laskennallisten verojen muutos	2,2	0,0
Muut erät	0,0	-0,1
Verot tuloslaskelmassa	**-6,6**	**6,2**

Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot

2021

Milj. €	Ennen veroja	Verovaikutus	Verojen jälkeen
Rahavirran suojaukset	2,2	-0,3	1,9
Yhteensä	2,2	-0,3	1,9

2020

Milj. €	Ennen veroja	Verovaikutus	Verojen jälkeen
Rahavirran suojaukset	-1,0	0,2	-0,8
Yhteensä	-1,0	0,2	-0,8

10. Aineelliset hyödykkeet

31.12.2021 Milj. €	Maa- ja vesialueet	Raken-nukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat ja ennakko-maksut	Yhteensä
Hankintameno						
Hankintameno 1.1.	23,1	1 924,3	168,3	6,5	11,0	2 133,1
Muuntoerot	0,0	2,5	1,8		0,0	4,3
Lisäykset	2,2	31,1	17,5	0,0	42,2	93,0
Vähennykset		-23,2	-4,4			-27,6
Siirrot erien välillä	2,2	19,7	16,0		-18,3	19,6
Hankintameno 31.12.	**27,5**	**1 954,4**	**199,2**	**6,5**	**34,8**	**2 222,5**
Kertyneet poistot						
Kertyneet poistot 1.1.	-0,2	-504,9	-125,3	-2,3		-632,6
Muuntoerot		-1,1	-1,4			-2,5
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		1,5	3,8			5,4
Tilikauden poistot		-161,0	-27,7	-0,3		-189,1
Arvonalentumiset		-0,2	-0,1			-0,3
Kertyneet poistot 31.12.	**-0,2**	**-665,7**	**-150,6**	**-2,6**	**0,0**	**-819,0**
Kirjanpitoarvo 1.1.	**22,9**	**1 419,4**	**43,0**	**4,2**	**11,0**	**1 500,5**
Kirjanpitoarvo 31.12.	**27,4**	**1 288,7**	**48,6**	**3,9**	**34,8**	**1 403,4**

Aineellisten hyödykkeiden hankintamenoon sisältyy rahoitusleasingsopimuksella vuokrattuja hyödykkeitä seuraavasti:

31.12.2021 Milj. €	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 546,0	26,4	**1 572,4**
Lisäykset	30,1	11,8	**41,9**
Vähennykset	-103,7	0,0	**-103,7**
Tilikauden poistot	-134,2	-4,7	**-138,9**
Kertyneet poistot 31.12.	-256,6	-7,4	**-264,0**
Kirjanpitoarvo 31.12.	**1 081,5**	**26,1**	**1 107,6**

31.12.2020 Milj. €	Maa- ja vesialueet	Raken-nukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat ja ennakko-maksut	Yhteensä
Hankintameno						
Hankintameno 1.1.	8,8	1 619,4	156,5	6,4	15,5	1 806,6
Muuntoerot	0,0	-10,2	-6,5		-0,1	-16,8
Lisäykset	14,3	278,2	13,5	0,0	49,7	355,7
Vähennykset	0,0	-1,2	-6,1	0,0		-7,4
Siirrot erien välillä		38,1	11,0	0,0	-54,1	-5,0
Hankintameno 31.12.	**23,1**	**1 924,3**	**168,3**	**6,5**	**11,0**	**2 133,1**
Kertyneet poistot						
Kertyneet poistot 1.1.	-0,2	-359,5	-106,2	-2,0		-467,9
Muuntoerot		4,1	5,6			9,7
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,0	1,3	6,1	0,0		7,4
Tilikauden poistot		-150,6	-30,8	-0,3		-181,7
Arvonalentumiset	0,0	-0,1	0,1	0,0		0,0
Kertyneet poistot 31.12.	**-0,2**	**-504,9**	**-125,3**	**-2,3**	**0,0**	**-632,6**
Kirjanpitoarvo 1.1.	**8,6**	**1 259,8**	**50,3**	**4,5**	**15,5**	**1 338,6**
Kirjanpitoarvo 31.12.	**22,9**	**1 419,4**	**43,0**	**4,2**	**11,0**	**1 500,5**

Aineellisten hyödykkeiden hankintamenoon sisältyy rahoitusleasingsopimuksella vuokrattuja hyödykkeitä seuraavasti:

31.12.2020 Milj. €	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Hankintameno	1 206,7	16,2	**1 222,9**
Lisäykset	339,3	10,2	**349,5**
Tilikauden poistot	-131,5	-5,9	**-137,4**
Kertyneet poistot	-125,1	-1,5	**-126,6**
Kirjanpitoarvo	**1 289,4**	**19,0**	**1 308,4**

11. Sijoituskiinteistöt

Milj. €	2021	2020
Hankintameno 1.1.	98,8	87,8
Lisäykset	0,6	0,2
Vähennykset		
Siirrot erien välillä	-8,8	10,8
Hankintameno 31.12.	**90,6**	**98,8**
Kertyneet poistot 1.1.	-66,8	-65,0
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	5,3	
Tilikauden poistot	-1,9	-1,9
Kertyneet poistot 31.12.	**-63,5**	**-66,8**
Kirjanpitoarvo 1.1.	**32,0**	**22,8**
Kirjanpitoarvo 31.12.	**27,1**	**32,0**
Käypä arvo [1)]	**87,7**	**89,8**

Sijoituskiinteistöt luokitellaan IFRS 13 mukaan käyvän arvon hierarkiatasolle 3. Hierarkiatasolle 3 sisällytetään erät, joiden käyvän arvon määrittämisessä on käytetty omaisuuserää tai velkaa koskevia syöttötietoja, jotka eivät perustu havainnoitavissa olevaan markkinatietoon.

Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot perustuvat osin ulkopuolisen asiantuntijan tekemiin arvioihin ja osin yhtiön omaan arviointiin. Itse arvioitujen kiinteistöjen arvot perustuvat kauppa-arvoon, joka määritetään markkinoilla ennen arviointiajankohtaa toteutuneiden kauppojen ja vallitsevan markkinatilanteen perusteella. Käyvän arvon määritys on tehty puolivuosittain ja raportoitu virallisen raportoinnin yhteydessä.

1) Sijoituskiinteistöihin sisältyy neljä rahoitusleasingsopimuksilla hankittua kylpylähotellia, joiden liiketoiminta on myyty, mutta joiden osalta vuokrasopimus on säilynyt konsernilla. Näiden kohteiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää, koska Holiday Clubin vuokrasopimukset ja myyntitiedot eivät ole Konsernin tiedossa. Kohteiden kirjanpitoarvot olivat SOK-Yhtymän taseessa yhteensä 0,9 miljoonaa euroa (0,9 milj.€ 31.12.2020). Näiden kohteiden arvoa ei sisälly esitettyyn käypään arvoon.

12. Aineettomat hyödykkeet

31.12.2021 Milj. €	Liikearvo	Muut aineettomat oikeudet	Keskeneräiset hankinnat ja ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno				
Hankintameno 1.1.	11,5	193,6	23,0	228,1
Muuntoerot		0,2		0,2
Lisäykset		-0,3	15,9	15,6
Vähennykset	-1,7	-0,4		-2,1
Siirrot erien välillä		-6,9	-8,0	-14,9
Hankintameno 31.12.	**9,8**	**186,2**	**30,9**	**226,9**
Kertyneet poistot				
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-1,6	-126,9		-128,5
Muuntoerot		-0,2		-0,2
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		0,4		0,4
Tilikauden poistot		-1,8		-1,8
Arvonalentumiset		0,0		0,0
Kertyneet poistot 31.12.	**-1,6**	**-128,5**	**0,0**	**-130,1**
Kirjanpitoarvo 1.1.	**9,9**	**66,6**	**23,0**	**99,6**
Kirjanpitoarvo 31.12.	**8,2**	**57,7**	**30,9**	**96,8**

31.12.2020 Milj. €	Liikearvo	Muut aineettomat oikeudet	Keskeneräiset hankinnat ja ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno				
Hankintameno 1.1.	11,5	148,2	62,1	221,8
IFRS16 vaikutus		-0,7		-0,7
Muuntoerot		1,2	16,9	18,2
Lisäykset		-5,3		-5,3
Siirrot erien välillä		50,2	-56,0	-5,8
Hankintameno 31.12.	**11,5**	**193,6**	**23,0**	**228,1**
Kertyneet poistot				
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-1,6	-117,3		-118,9
Muuntoerot		0,6		0,6
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		1,7		1,7
Tilikauden poistot		-11,9		-11,9
Kertyneet poistot 31.12.	**-1,6**	**-126,9**	**0,0**	**-128,5**
Kirjanpitoarvo 1.1.	**9,9**	**30,9**	**62,1**	**102,9**
Kirjanpitoarvo 31.12.	**9,9**	**66,6**	**23,0**	**99,6**

13. Liikearvon arvonalennustestaus

Liikearvot on kohdistettu SOK-yhtymän rahavirtaa tuottaville yksiköille tai niiden muodostamille ryhmille seuraavasti:

Milj. €	2021	Diskonttaus-korko, % 2021	2020	Diskonttaus-korko, % 2020
Sokos Hotels -ketju	7,4	6,9	7,4	6,9
S-Herkkukeittiö			1,7	
LB Kiel Tampere Ab / Kiinteistö Oy Hotelli Tammer	0,8		0,8	
Yhteensä	**8,2**		**9,9**	

SOK-yhtymässä ei ole liikearvojen lisäksi muita aineettomia hyödykkeitä, joiden taloudellinen vaikutusaika on rajoittamaton.

SOK-yhtymän rahavirtaa tuottavat yksiköt on määritelty liiketoimintasegmenttiä alemmalle tasolle. Pääsääntöisesti rahavirtaa tuottavana

yksikkönä on juridinen yhtiö. Matkailu- ja ravitsemiskaupassa liikearvoa seurataan ja testataan yhtiötasolla.

Arvonalentumiset

Tilinpäätöksessä 2021 ja 2020 ei ollut arvonalennustestausten perusteella tarvetta tehdä arvonalennuksia liikearvoista.

Testaus ja herkkyysanalyysi

Arvonalennustestauksessa liiketoiminnasta kerrytettävissä oleva rahamäärä perustuu käyttöarvolaskelmiin. Käyttöarvo on laskettu ennakoitujen diskontattujen rahavirtojen perusteella. Ennakoidut rahavirrat perustuvat johdon hyväksymiin taloudellisiin suunnitelmiin, jotka kattavat viiden vuoden ajanjakson. Tämän ajanjakson jälkeiset rahavirrat on extrapoloitu käyttämällä 2 prosentin kasvutekijää, joka arvion mukaan ei ylitä toimialojen pitkän aikavälin toteutunutta kasvua. Diskonttauskorkona on käytetty toimialoittain ja maittain määritettyä keskimääräistä painotettua pääoman tuottovaatimusta (WACC) ottaen huomioon testattavaan yksikköön liittyvät erityiset riskit. Tuottovaatimuksen pääomarakenne perustuu toimialan keskiarvoon ja toimialakohtaiseen betakertoimeen.

Keskeiset muuttujat arvonalentumistestauksessa ovat diskonttauskorko, käyttökateprosentti sekä viiden vuoden ennustejakson jälkeinen kasvutekijä. Arvioitaessa Sokos Hotels -ketjun liikearvoa minkään käytetyn keskeisen muuttujan ennakoitavissa oleva mahdollinen muutos ei johtaisi tilanteeseen, joka aiheuttaisi arvonalennustarpeen.

14. Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä

Milj. €	2021	2020
Kirjanpitoarvo 1.1.	211,7	205,0
Osuus tilikauden tuloksesta	14,0	11,8
Saadut osingot	-0,1	-3,0
Lisäykset/vähennykset	62,2	-2,2
Kirjanpitoarvo 31.12.	**287,8**	**211,7**

Merkittävimmät osakkuusyritykset

SOK-yhtymän liiketoimintaa harjoittavista osakkuusyrityksistä merkittävin on S-ryhmään kuuluva, pankkitoimintaa harjoittava S-Pankki Oyj. S-Pankki tarjoaa osuuskauppojen asiakasomistajille pankkipalveluita päivittäisasiointiin ja sen tuotevalikoima koostuu käyttö- ja säästötileistä, rahastoista ja varainhoidon palveluista, kulutusluotoista ja vakuudellisista lainoista, kansainvälisistä maksukorteista sekä verkkopankista ja mobiilipankista.

SOK ja alueosuuskaupat ostivat syyskuussa S-Pankista LähiTapiolan 25 prosentin osuuden. S-Pankki pysyy SOK-yhtymän osakkuusyhtiönä alle 50 prosentin osuudella.

Taloudellisen informaation yhteenveto olennaisista osakkuusyrityksistä

	S-Pankki Oyj	
Milj. €	**2021**	**2020**
Lyhytaikaiset varat	2 114,8	1 854,7
Pitkäaikaiset varat	6 386,1	5 770,6
Lyhytaikaiset velat	7 697,1	7 127,0
Pitkäaikaiset velat	294,5	9,7
Liikevaihto [1)]	90,3	89,3
Tilikauden tulos	19,6	15,7
Muut laajan tuloksen erät	-0,2	0,0
Osakkuusyhtiön taloudellisen informaation täsmäyttäminen konsernin kirjaamaan tasearvoon		
Osakkuusyrityksen nettovarat	509,3	488,6
Konsernin omistusosuus %	50 %	38 %
Konsernin osuus nettovaroista	254,7	183,2
Muut oikaisut	8,4	6,4
Osakkuusyrityksen tasearvo konsernin taseessa	**263,1**	**189,6**

Muut osakkuusyritykset

2021 **Milj. €**	**Varat**	**Velat**	**Liikevaihto**	**Tulos**	**Omistus %**
Coop Trading A/S	10,1	2,5	14,4	0,4	25,0 %
Muut	4,8	0,1	1,0	0,0	

2020 **Milj. €**	**Varat**	**Velat**	**Liikevaihto**	**Tulos**	**Omistus %**
Coop Trading A/S	11,0	3,7	15,3	0,5	25,0 %
Muut	4,8	0,1	0,5	0,0	

[1)] S-Pankki Oyj:n osalta liikevaihtona on esitetty korkokate.

Merkittävimmät yhteisyritykset

North European Oil Trade Oy (NEOT) on Suomen Osuuskauppojen Keskuskunnan ja St1 Nordic Oy:n yhteisesti omistama polttonesteiden hankintayhtiö. NEOT:n tehtävä on hankkia ja toimittaa omistajilleen polttonesteet mahdollisimman kilpailukykyiseen hintaan.

Taloudellisen informaation yhteenveto olennaisista yhteisyrityksistä

	North European Oil Trade Oy	
Milj. €	**2021**	**2020**
Lyhytaikaiset varat	1 005,8	787,5
Lyhytaikaisiin varoihin sisältyvät rahavarat	71,3	72,9
Pitkäaikaiset varat	3,5	3,1
Lyhytaikaiset velat	986,0	769,1
Lyhytaikaisiin velkoihin sisältyvät rahoitusvelat	391,5	428,6
Pitkäaikaiset velat	0,0	0,1
Liikevaihto	5 303,9	3 956,5
Osakkuusyhtiön taloudellisen informaation täsmäyttäminen konsernin kirjaamaan tasearvoon		
Osakkuusyrityksen nettovarat	23,3	21,4
Konsernin omistusosuus %	51 %	51 %
Konsernin osuus nettovaroista	11,8	10,9
Muut oikaisut	5,1	4,2
Osakkuusyrityksen tasearvo konsernin taseessa	16,9	15,1

Muut yhteisyritykset

2021 **Milj. €**	**Varat**	**Velat**	**Liikevaihto**	**Tulos**	**Omistus %**
Kauppakeskus Mylly Oy	138,1	107,3	18,6	4,5	50,0 %

2020 **Milj. €**	**Varat**	**Velat**	**Liikevaihto**	**Tulos**	**Omistus %**
Kauppakeskus Mylly Oy	133,5	107,9	18,5	5,6	50,0 %

SOK-yhtymä omistaa North European Oil Trade Oy:stä 50,8 prosenttia. SOK-yhtymä käyttää yhtiössä osakassopimukseen perustuen yhteistä määräysvaltaa ST1:n kanssa, joten yhtiötä käsitellään yhteisyrityksenä.

Kaikki SOK-yhtymän osakkuus- ja yhteisyritykset ovat listaamattomia.

S-Pankki ja Kauppakeskus Mylly on yhdistelty konserneina.

15. Pitkäaikaiset rahoitusvarat

Myytävissä olevat rahoitusvarat Milj. €	2021	2020
Osakkeet ja osuudet		
Kirjanpitoarvo 1.1.	39,4	39,8
Lisäykset	1,4	0,0
Vähennykset	-0,7	-0,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	**40,1**	**39,4**

Osakkeet ja osuudet sisältävät listaamattomien yhtiöiden osakkeita. Listaamattomat osakkeet esitetään hankintahintaan, ellei käypää arvoa ole luotettavasti määritettävissä.

Lainat ja muut saamiset Milj. €	2021	2020
Pääomalainasaamiset muilta	0,6	0,6
Muut pitkäaikaiset saamiset	2,5	2,4
Lainat ja muut saamiset yhteensä	**3,1**	**3,0**
Pitkäaikaiset rahoitusvarat yhteensä	**43,2**	**42,4**

16. Laskennalliset verot

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2021 aikana Laskennalliset verosaamiset Milj. €	1.1.2021	Kirjattu tulos-laskelmaan	Laajaan tulos-laskelmaan kirjatut erät	Kurssierot	31.12.2021
Vahvistetut tappiot	8,2	-0,3			7,9
Varaukset ja arvonalentumiset	1,5	-0,2			1,3
Vaihto-omaisuuden ja käyttöomaisuuden sisäinen kate	1,9	0,0			1,9
Rahoitusleasingvelka	16,3	2,1			18,4
Muut erät	1,4	0,2		-0,3	1,3
Yhteensä	**29,4**	**1,8**	**0,0**	**-0,3**	**30,9**

Laskennalliset verovelat Milj. €					
Kertyneet poistoerot	3,0	-0,9			2,1
Liiketoimintojen yhdistämiset	0,8				0,8
Käyvän arvon rahasto	-0,3	0,3			0,1
Viron yhtiöiden voittovarat	4,6	-0,6			4,0
Muut erät	0,0			0,0	0,0
Yhteensä	**8,1**	**-1,2**	**0,0**	**0,0**	**6,9**

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2020 aikana

Laskennalliset verosaamiset Milj. €	1.1.2020	Kirjattu tulos-laskelmaan	Laajaan tulos-laskelmaan kirjatut erät	Kurssierot	31.12.2020
Vahvistetut tappiot	4,6	3,7			8,2
Varaukset ja arvonalentumiset	1,4	0,1			1,5
Vaihto-omaisuuden ja käyttöomaisuuden sisäinen kate	1,9	0,0			1,9
Rahoitusleasingvelka	17,6	-1,3			16,3
Muut erät	1,3	-0,1		0,2	1,4
Yhteensä	**26,8**	**2,4**	**0,0**	**0,2**	**29,4**

Laskennalliset verovelat Milj. €					
Kertyneet poistoerot	3,4	-0,4			3,0
Liiketoimintojen yhdistämiset	0,8				0,8
Käyvän arvon rahasto	0,0	-0,2			-0,3
Viron yhtiöiden voittovarat	5,8	-1,2			4,6
Muut erät				0,0	0,0
Yhteensä	**10,0**	**-1,8**	**0,0**	**0,0**	**8,1**

Konsernilla oli 60,4 miljoonaa euroa (36,9 milj. euroa 31.12.2020) vahvistettuja tappioita, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista. Saamista ei ole kirjattu koska ei ole riittävää varmuutta siitä, että konserni kykenee ennen kyseisten tappioiden vanhenemista tuottamaan verotettavaa tuloa, jota vastaan tappiot pystyttäisiin hyödyntämään.

Niiden vahvistettujen tappioiden osalta joista laskennallinen verosaaminen on kirjattu on konsernilla käytössään riittävät verosuunnittelukeinot tappioiden käyttämiseksi.

17. Vaihto-omaisuus

Milj. €	2021	2020
Aineet ja tarvikkeet	1,5	1,3
Tavarat	203,4	206,1
Muu vaihto-omaisuus	5,3	2,4
Yhteensä	**210,2**	**209,8**

18. Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset

Milj. €	2021	2020
Myyntisaamiset	560,7	535,0
Korottomat laina- ja muut saamiset	57,3	61,2
Johdannaisvarat	1,6	0,1
Rahoituserien siirtosaamiset	0,3	0,0
Muut siirtosaamiset	26,1	25,3
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset yhteensä	**646,0**	**621,6**

Muihin siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät		
Henkilöstökulut	0,3	0,5
Ostot	20,8	19,0
Muut	5,0	5,9
Muut siirtosaamiset yhteensä	**26,1**	**25,3**

19. Rahoitusarvopaperit

Milj. €	2021	2020
Rahamarkkinasijoitukset	0,0	37,3
Lyhytaikaiset korolliset saamiset yhteensä	**0,0**	**37,3**

20. Rahavarat

Milj. €	2021	2020
Käteisvarat ja talletukset	84,8	131,4

21. Oma pääoma

Milj. €	2021	2020
Osuuspääoma 1.1.	172,0	172,0
Osuuspääoma 31.12.	**172,0**	**172,0**

Osuuspääoma koostuu osuuskauppojen osuuksista maksamista osuusmaksuista Suomen Osuuskauppojen Keskusosuuskuntaan. Osuuskaupan osuuksien lukumäärä määräytyy osuuskaupan jäsenmäärän ja vuotuisten ostojen perusteella.

Sidotut rahastot

Käyvän arvon rahasto
Käyvän arvon rahasto sisältää myytävissä olevien sijoitusten ja rahavirran suojauksena käytettävien johdannaisinstrumenttien käypien arvojen muutokset sekä osuuden S-Pankin käyvän arvon rahaston muutoksesta. Rahaston arvo on -1,2 miljoonaa euroa (-3,0 milj. euroa 31.12.2020). S-Pankin käyvän arvon rahaston osuus on -2,1 miljoonaa euroa (-2,0 milj. euroa 31.12.2020).

Vararahasto
Vararahasto sisältää osuuskunnan sääntöjen mukaisen vapaasta omasta pääomasta siirrettävän osuuden. Rahaston arvo on 18,5 miljoonaa euroa (18,5 milj. euroa 31.12.2020).

Hallintoneuvoston käyttörahasto
Hallintoneuvoston käyttörahaston käytöstä päättää hallintoneuvosto. Rahaston arvo on 0,0 miljoonaa euroa (0,1 milj. euroa 31.12.2020).

Vapaat rahastot

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto
Vuonna 2016 tehdyn sääntöuudistuksen mukaisesti osuuskauppojen osuusmaksujen lisäykset Suomen Osuuskauppojen Keskusosuuskuntaan kirjataan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Rahaston arvo on 36,4 miljoonaa euroa (32,9 milj. euroa 31.12.2020)

22. Korolliset velat

Pitkäaikaiset korolliset velat Milj. €	2021	2020
Vuokrasopimusvelat	1 073,4	1 191,2
Pitkäaikaiset korolliset velat yhteensä	**1 073,4**	**1 191,2**

Lyhytaikaiset korolliset velat Milj. €	2021	2020
Vuokrasopimusvelat	128,2	122,6
Muut lyhytaikaiset korolliset velat	21,5	15,0
Lyhytaikaiset korolliset velat yhteensä	**149,8**	**137,6**

Vuokrasopimusvelat Milj. €	2021	2020
Vuokrasopimusvelat - vähimmäisvuokrien nykyarvo:		
Yhden vuoden kuluessa	128,2	122,6
Yli vuoden kuluessa	1 073,4	1 191,2
Vähimmäisvuokrien nykyarvo yhteensä	**1 201,6**	**1 313,8**

Milj. €	2021	2020
Leasingvelkojen korko	35,2	37,5
Helpotusten piiriin kuuluvien vuokrasopimusten vuokrakulut		
Lyhytaikaisten vuokrasopimusten vuokrakulut	0,6	0,6
Pitkäaikaisten vuokrasopimusten vuokrakulut	0,3	0,2
	0,9	**0,7**

Laskennassa on käytetty vuokra-aikana sopimuksen vuokra-aikaa, jatko-optioita ei ole huomioitu ellei niistä ole sitovaa päätöstä. Perusperiaatteena on, että vuokrasopimuksen jatko-optiota ei voi pitää todennäköisenä, ennen kuin hallitus on hyväksynyt liiketoiminnan esityksen sopimuksen jatkosta. Näin ollen jatko-optiot tullaan huomioimaan kun niistä on sitova päätös tehty hallituksen tai muun päättävän tahon toimesta. Logistiikkakeskuksiin ja terminaaleihin liittyviin sopimuksiin ei sisälly erillisiä optioita, vaan jatkosopimuksen käytöstä ja ehdoista sovitaan erikseen.

	2021	2020
Tuotot käyttöoikeusomaisuuserien edelleenvuokrauksesta	**48,6**	**51,5**

Rahoitusleasingsopimukset muodostuvat pääosin kiinteistöjen vuokrasopimuksista.

23. Korottomat velat

Milj. €	2021	2020
Pitkäaikaiset korottomat velat	31,3	34,9
Pitkäaikaiset korottomat velat yhteensä	**31,3**	**34,9**
Ostovelat yhteensä	**767,6**	**747,8**
Saadut ennakot	14,8	21,2
Muut lyhytaikaiset velat	40,7	24,7
Johdannaisvelat	0,0	1,9
Siirtovelat	142,9	128,8
Lyhytaikaiset korottomat velat yhteensä	**198,4**	**176,6**
Lyhytaikaisiin siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
Henkilöstökulut	67,6	62,2
Rahoituserät	0,1	0,2
S-julkaisujen siirtovelat	22,4	29,3
Muut	52,8	37,1
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	**142,9**	**128,8**

24. Varaukset

Milj. €	Tappiolliset vuokra-sopimukset	Vuokratilojen ylläpito-varaukset	Muut varaukset	Yhteensä
Varaukset 1.1.2021	6,3	0,4	1,0	7,6
Varausten lisäykset				0,0
Käytetyt varaukset	-0,3	-0,4	-0,4	-1,0
Varaukset 31.12.2021	**6,0**	**0,0**	**0,6**	**6,6**

Varausten jakautuminen	
Pitkäaikainen	5,9
Lyhytaikainen	0,7

Milj. €	Tappiolliset vuokra-sopimukset	Vuokratilojen ylläpito-varaukset	Muut varaukset	Yhteensä
Varaukset 1.1.2020	6,5	0,4	0,1	7,0
Varausten lisäykset			1,0	1,0
Käytetyt varaukset	-0,2	-0,1	-0,1	-0,3
Varaukset 31.12.2020	**6,3**	**0,4**	**1,0**	**7,6**

Varausten jakautuminen	
Pitkäaikainen	6,8
Lyhytaikainen	0,8

25. Muut vuokrasopimukset

Konserni vuokralle antajana
Ei peruutettavissa olevien vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat:

Milj. €	2021	2020
Yhden vuoden kuluessa	8,6	8,4
Yli yhden vuoden ja enintään viiden vuoden kuluessa	27,1	27,0
Yli viiden vuoden kuluttua	12,9	16,1
Yhteensä	**48,6**	**51,5**

26. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot

RAHOITUSVARAT	2021				2020			
		Käypä arvo				Käypä arvo		
Milj. €	Kirjan-pitoarvo	Taso 2	Taso 3	Yhteensä	Kirjan-pitoarvo	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat								
Osakkeet ja osuudet	2,6		2,6	2,6	3,3		3,3	3,3
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset								
Johdannaisvarat	0,5	0,5		0,5	0,0	0,0		0,0
Suojauslaskennan alaiset johdannaiset								
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset								
Johdannaisvarat	1,1	1,1		1,1	0,0	0,0		0,0
Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat rahoitusvarat								
Pitkäaikaiset lainat ja muut saamiset	3,0	3,0		3,0	3,0	3,0		3,0
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset								
Myyntisaamiset	562,5	562,5		562,5	537,1	537,1		537,1
Korottomat laina- ja muut saamiset	51,2	51,2		51,2	54,4	54,4		54,4
Rahoituserien siirtosaamiset	0,3	0,3		0,3	0,0	0,0		0,0
Lyhytaikaiset korolliset saamiset								
Lainasaamiset ja muut saamiset	0,0	0,0		0,0	35,4	35,5		35,5
Rahavarat	84,8	84,6		84,6	133,3	133,3		133,3
Rahoitusvarat yhteensä	**705,9**	**703,2**	**2,6**	**705,8**	**766,6**	**763,4**	**3,3**	**766,8**

Tapahtumat tasolla 3 toistuvasti taseeseen käypään arvoon kirjatuista eristä

Milj. €	2021	2020
Alkusaldo 1.1.	3,3	3,7
Ostot	0,1	0,0
Myynnit	0,0	-0,4
Tuloslaskelmaan kirjatut arvon alentumiset	0,0	0,0
Tuloslaskelmaan kirjatut käyvän arvon muutokset	-0,9	-0,1
Loppusaldo 31.12.	**2,6**	**3,3**

Se käyvän arvon hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettu erä on kokonaisuudessaan luokiteltu, on määritetty koko kyseisen käypään arvoon arvostetun erän kannalta merkittävän alimmalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon merkittävyys on arvioitu kyseisen käypään arvoon arvostetun erän suhteen kokonaisuudessaan. Käypien arvojen hierarkian eri tasojen välisten siirtojen ajankohta määritetään raportointikauden lopun mukaisesti.

Hierarkian tason 1 käyvät arvot perustuvat täysin samanlaisten omaisuuserien tai velkojen noteerattuihin hintoihin toimivilla markkinoilla. Vuosina 2020 ja 2021 ei ole ollut tasolle 1 luokiteltuja rahoitusinstrumentteja.

Tason 2 instrumenttien käyvät arvot perustuvat merkittäviltä osin muihin syöttötietoihin kuin tasoon 1 sisältyviin noteerattuihin hintoihin, mutta kuitenkin tietoihin, jotka kyseiselle omaisuuserälle tai velalle ovat todettavissa joko suoraan tai epäsuorasti. Näiden instrumenttien käyvän arvon määrittämisessä konserni käyttää yleisesti hyväksyttyjä arvostusmalleja, joiden syöttötiedot perustuvat merkittäviltä osin todennettaviin markkinatietoihin.

Tason 3 instrumenttien käyvät arvot perustuvat omaisuuserää tai velkaa koskeviin syöttötietoihin, jotka eivät perustu todennettavissa olevaan markkinatietoon.

Suomen Luotto-osuuskunnan osuudet esitetään tasolla 3 johtuen epätarkkuudesta käyvän arvon määrityksessä. Osuuksien käypä arvo 1,1 miljoonaa euroa (2,0 milj. €) perustuu Suomen Luotto-osuuskunnan alustavaan suunnitelmaan varojen jaosta. Edellä mainittujen lisäksi taso 3 sisältää noteeraamattomia osakkeita 1,5 miljoonaa euroa (1,4 milj. €), joiden käypä arvo ei ole määritettävissä.

RAHOITUSVELAT	2021				2020			
		Käypä arvo				Käypä arvo		
Milj. €	Kirjan-pitoarvo	Taso 2	Taso 3	Yhteensä	Kirjan-pitoarvo	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat								
Lyhytaikaiset korottomat velat								
Johdannaisvelat	0,0	0,0		0,0	0,7	0,7		0,7
Suojauslaskennan alaiset johdannaiset								
Lyhytaikaiset korottomat velat								
Johdannaisvelat	0,0	0,0		0,0	1,2	1,2		1,2
Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat rahoitusvelat								
Pitkäaikaiset korolliset velat								
Muut pitkäaikaiset korolliset velat	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0		0,0
Pitkäaikaiset korottomat velat								
Ostovelat	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0		0,0
Muut korottomat velat	26,9	26,9		26,9	29,7	29,7		29,7
Lyhytaikaiset korolliset velat	21,5	21,5		21,5	15,0	15,1		15,1
Lyhytaikaiset korottomat velat								
Rahoituserien siirtovelat	0,1	0,1		0,1	0,2	0,2		0,2
Ostovelat	767,6	767,6		767,6	747,8	747,8		747,8
Rahoitusvelat yhteensä	**816,2**	**816,2**	**0,0**	**816,2**	**794,6**	**794,7**	**0,0**	**794,7**

Taulukko ei sisällä vuokrasopimusvelkoja tase-arvoltaan 1 201,6 miljonaa euroa (1 313,8 milj. €).

27. Rahoitusriskien hallinta

SOK:n liiketoimintaan liittyy rahoitusriskejä kuten valuutta-, korko-, maksuvalmius ja luottoriskejä. Rahoitus ja rahoitusriskien hallinta on keskitetty SOK:n rahoitusyksikköön. SOK-yhtymällä on SOK:n hallituksen vahvistamat Talous- ja rahoituspolitiikka sekä riskienhallintaohjeet. Näissä määritellään periaatteet rahoitusriskien hallinnalle ja sallitut enimmäismäärät rahoitusriskeille. Lisäksi rahoituksen eri osa-alueille on asetettu numeeriset tavoitteet, joiden avulla pyritään varmistamaan rahoituksen riittävyys, tasapainoisuus ja edullisuus kaikissa olosuhteissa.

SOK-yhtymässä johdannaisia käytetään pääasiassa rahoitusriskeiltä suojautumiseen. Muussa kuin suojaustarkoituksessa johdannaiskauppaa käydään vain SOK:n hallituksen hyväksymien riskilimiittien rajoissa.

Valuuttariski

Valuuttariski tarkoittaa valuuttakurssien muutosten aiheuttamaa epävarmuutta SOK-yhtymän kassavirrassa, tuloksessa ja taseessa.

SOK-yhtymän liikevaihdosta kertyy yli 98 prosenttia euromääräisestä myynnistä. Merkittävimmät valuuttariskit liittyvät hankintatoiminnan transaktioriskeihin ja konsernin venäläisten tytäryhtiöiden rahoitukseen. Tavoitteena on minimoida avoimen position valuuttariskistä aiheutuva epävarmuus suojauksen kustannukset huomioiden.

Liiketoimintaan liittyvät transaktioriskit koostuvat taseen valuuttamääräisista veloista ja saamisista sekä ennustetuista kassavirroista. Valuuttariskiä hallitaan suojaamalla tase-eriä ja tulevia kassavirtoja siltä osin, kun kurssimuutosten siirtäminen myyntihintoihin ei ole mahdollista. Konsernin keskitetty rahoitusyksikkö vastaa valuuttariskin hallinnasta ja suojaa transaktioriskit tarvittaessa valuuttajohdannaisilla.

Tytäryhtiöiden rahoitus on järjestetty kunkin yhtiön toiminnallisessa valuutassa. Ulkomaisiin tytäryhtiöihin sijoitettuun oman pääoman ehtoiseen rahoitukseen liittyvää translaatioriskiä pienennetään suojaamalla pääomat vähintään siltä osin kuin 20 prosentin kurssimuutos aiheuttaisi yli 0,6 prosenttiyksikön heikennyksen SOK-yhtymän omavaraisuusasteeseen.

Avoin johdannaispositio	**Kohde-etuuden arvo**		**Käypä arvo**	
Milj. €	**2021**	**2020**	**2021**	**2020**
Valuuttatermiinit				
Sovelletaan suojauslaskentaa	28,7	30,3	1,1	-1,1
Suojaustarkoitus, ei sovelleta suojauslaskentaa	23,3	26,0	0,5	-0,7
Yhteensä	**52,0**	**56,3**	**1,6**	**-1,9**

Valuuttaherkkyysanalyysi

Milj. €	**2021**	**2020**
Riskille altis positio		
USD	44,0	52,6
RUB	24,1	16,0
Muut valuutat	7,4	6,8
Yhteensä	75,5	75,5
Vaikutus voittoon tai tappioon		
Euron vahvistuminen 10 %	-1,5	-1,9
Euron heikentyminen 10 %	1,5	1,9
Vaikutus omaan pääomaan		
Euron vahvistuminen 10 %	-6,1	-5,7
Euron heikentyminen 10 %	6,1	5,7

Valuuttaherkkyysanalyysissä esitetään euron 10 prosentin vahvistumisen tai heikentymisen vaikutus yhtymän tulokseen tai omaan pääomaan tilinpäätöspäivänä. Muiden muuttujien oletetaan pysyvän vakiona. Laskelma sisältää taseen valuuttamääräiset saamiset ja velat sekä valuuttajohdannaiset. Laskelma ei sisällä todennäköisiä valuuttamääräisiä ostoja. Luvut esitetään ilman verojen vaikutusta.

Suojauslaskenta

SOK-yhtymässä sovelletaan suojauslaskentaa erittäin todennäköisiä tulevia ostoja suojaaviin johdannaisiin. Käytettävä suojauslaskentamalli on rahavirran suojaus. Suojauslaskennan tarkoitus on suojautua valuuttamääräisten ostojen valuuttariskiltä.

Suojauslaskentaa sovelletaan johdannaisiin, jotka ovat suojattavan riskin osalta tehokkaita ja täyttävät IFRS 9 -standardin suojauslaskennan ehdot. Suojausinstrumentteina on käytetty valuuttatermiinejä. Suojaussuhde suojaavan johdannaisen ja suojattavan kohteen välillä sekä suojaukseen liittyvät riskienhallintatavoitteet dokumentoidaan suojauksen alkaessa.

Suojauksen tehokkuus arvioidaan suojaussuhteen alussa ja suojauksen aikana siten, että suojaus on erittäin tehokas koko suojauksen ajan. Suojauksen tehokas osuus kirjataan käyvän arvon rahastoon.

Rahavirran suojauksesta omaan pääomaan kirjatut muutokset

Milj. €	2021	2020
Alkusaldo 1.1.	-1,3	-0,2
Voitot ja tappiot käypään arvoon arvostamisesta	1,0	-1,3
Tuloslaskelmaan sisällytetty määrä	1,3	0,2
Loppusaldo 31.12.	**1,0**	**-1,3**

Omaan pääomaan kirjatut erät on esitetty ilman verovaikutusta. Omaan pääomaan kirjatut arvonmuutokset kirjataan tuloslaskelmaan sillä tilikaudella kun suojatut rahavirrat kirjataan tuloslaskelmaan, johdannainen erääntyy tai suojauslaskennan edellytykset eivät enää täyty.

Korkoriski

Korkoriski tarkoittaa markkinakorkojen muutoksista aiheutuvaa epävarmuutta SOK-yhtymän kassavirrassa, tuloksessa ja taseessa.

SOK-yhtymän tavoite korkoriskin hallinnassa on alentaa tai poistaa markkinakorkojen muutoksen negatiivinen vaikutus yhtymän kassavirtoihin, tulokseen ja taseeseen, kuitenkin suojauksen kustannukset huomioiden.

SOK-yhtymän korkoriskin mittaamisessa huomioidaan ainoastaan konsernin ulkopuoliset korolliset erät sisältäen mm. anto- ja ottolainat sekä johdannaiset.

Tavoitteena on että, yhden prosenttiyksikön lineaarinen markkinakorkotason muutos ei aiheuta nettorahoituskuluihin lisäystä, joka ylittää euromäärältään yhden prosentin kunkin vuoden suunnitellusta käyttökatteesta (ei IFRS).

Korkoherkkyysanalyysi

Milj. €	2021	2020
Vaihtuvakorkoiset nettovelat	-73,0	-128,2
Kiinteäkorkoiset nettovelat	1 214,0	1 289,7
Yhteensä	1 141,0	1 161,5
Vaikutus voittoon tai tappioon		
1,0 prosenttiyksikön nousu	0,1	0,3
1,0 prosenttiyksikön lasku	-0,1	0,0
Vaikutus omaan pääomaan		
1,0 prosenttiyksikön nousu	0,0	0,0
1,0 prosenttiyksikön lasku	0,0	0,0

Korkokulujen herkkyyttä markkinakorkojen muutokselle arvioidaan laskelmalla, jossa markkinakorkojen oletetaan muuttuvan pysyvästi yhdellä prosenttiyksiköllä ja nettovelan määrän pysyvän seuraavan 12 kuukauden ajan muuttumattomana. Muutokset on esitetty ilman verovaikutusta.

Maksuvalmiusriski

SOK-yhtymän maksuvalmiusriskiä hallitaan pitämällä kassareservi tasolla, joka turvaa yhtymän maksuvalmiuden myös yllättävissä tilanteissa. Lisäksi maksuvalmius- ja jälleenrahoitusriskit pyritään minimoimaan lainojen ja rahoituslimiittien tasapainoisen maturiteettijakauman avulla.

Kassareservi sisältää likvidit jälkimarkkinakelpoiset varat sekä sellaiset pankkitilien käyttövarat kotimaassa tai ulkomailla, jotka ovat käytettävissä saman päivän aikana. Käyttövarojen lisäksi huomioidaan käyttämättömät tililimiitit. Kassareservin tavoitekoko on sata miljoonaa euroa.

SOK-yhtymällä oli joulukuun lopussa likvidejä varoja 84,8 miljoonaa euroa (166,8 milj. €). Komittoitujen valmiusluottolimiittien määrä 31.12.2021 oli 230,0 miljoonaa euroa (160,0 milj. €).

Valmiusluottolimiitit ovat vakuudettomia, mutta niiden ehtoihin sisältyy kovenantteja. Taloudellisina kovenantteina käytetään kaikissa rahoituslimiittisopimuksissa ilman vuokraoikeusvelkoja laskettavaa omavaraisuusastetta ja käyttökate/nettokorot -tunnuslukua. Lisäksi vuokraoikeusvelkojen enimmäismäärä on rajoitettu. Valmiusluottolimiittejä ei ole käytetty tilikauden aikana eikä niiden ehtoihin ole kohdistunut laiminlyöntejä.

SOK-yhtymällä on lisäksi 57,0 miljoonan euron määräiset komittoimattomat tililimiitit sekä 250,0 miljoonan euron yritystodistusohjelma. Vuoden 2021 lopussa nämä eivät olleet käytössä.

Rahoitusvelkojen ja johdannaissopimusten sopimukseen perustuvien rahavirtojen maturiteettijakauma

	2021				2020			
Milj. €	**< 1 v**	**1 - 5 v**	**> 5 v**	**Yhteensä**	**< 1 v**	**1 - 5 v**	**> 5 v**	**Yhteensä**
Korolliset velat								
Vuokrasopimusvelat	166,5	559,2	741,4	1 467,1	160,0	574,0	797,6	1 531,6
Muut korolliset velat	21,5			21,5	15,2			15,2
Korottomat velat								
Ostovelat	767,6	0,0		767,6	747,8	0,0		747,8
Muut korottomat velat	0,0	26,9	0,0	26,9	0,0	29,7	0,0	29,7
Taseen ulkopuoliset vastuut								
Takausvastuiden nimellisarvo *	148,9			148,9	135,8			135,8
Johdannaisvelkoihin kuulumattomat rahoitusvelat	**1 104,5**	**586,1**	**741,4**	**2 432,0**	**1 058,8**	**603,7**	**797,6**	**2 460,1**
Johdannaisvelat	0,0			0,0	1,8			1,8
Johdannaissaamiset	-1,7			-1,7	-0,1			-0,1
Johdannaissopimukset yhteensä	**-1,7**	**0,0**	**0,0**	**-1,7**	**1,7**	**0,0**	**0,0**	**1,7**
Yhteensä	**1 102,9**	**586,1**	**741,4**	**2 430,3**	**1 060,6**	**603,7**	**797,6**	**2 461,9**

* Takausvastuiden vaadittaessa maksettavat kassavirrat on esitetty alle 1 vuoden maturiteetissa, vaikka niiden realisoituminen ei ole todennäköistä.

Luottoriski

Luottoriski on riski sille, että sopimuksen vastapuoli laiminlyö maksuvelvollisuutensa SOK-yhtymälle tai että muutos vastapuolen luottokelpoisuudessa vaikuttaa sen liikkeelle laskemien rahoitusinstrumenttien markkina-arvoon.

SOK-yhtymän luottoriskin enimmäismäärä vastaa liitteessä 26 esitettyä rahoitusvarojen yhteenlaskettua kirjanpitoarvoa 705,9 miljoonaa euroa (766,6 milj. €) lisättynä takausvastuiden nimellisarvolla 148,9 miljoonaa euroa (135,8 milj. €) sekä luottositoumusten enimmäismäärällä 5,0 miljoonaa euroa (5,0 milj. €).

Yhtymän luottoriskiä lisäävät takausvastuut on esitetty liitteessä 29. Takausvastuut sisältävät S-ryhmään ja S-ryhmän lähipiiriin kuuluvien yritysten puolesta myönnettyjä takauksia, joiden realisoituminen ei ole todennäköistä.

Rahoituksellisen luotto- ja vastapuoliriskin hallinta

Rahoitusinstrumenttien luottoriskiä hallitaan tekemällä sopimuksia ainoastaan SOK:n hallituksen hyväksymien vakavaraisten vastapuolten kanssa, hallituksen hyväksymän limiitin puitteissa. SOK-yhtymän likviditeetti sijoitetaan raha- ja valuuttamarkkinoille tuottavasti, mutta tarpeettomia riskejä välttäen.

SOK-yhtymä ei ole netottanut rahoitusvarojaan ja -velkojaan. Osaan johdannaissopimuksista kohdistuu kuitenkin sopimus, jonka mukaan johdannaiset voitaisiin konkurssitilanteessa nettouttaa.

Liiketoimintaan liittyvän luottoriskin hallinta

SOK:n yksiköt ja tytäryhtiöt vastaavat omista luottoriskeistään. Luottopäätöksiä tehdään kunkin yksikön tai tytäryhtiön kirjallisesti määritellyn luottoriskinhallinta-ohjeen mukaisesti.

Konsernin myyntisaamisista 470,2 miljoonaa euroa (459,0 milj. €) oli SOK:n omistajaosuuskaupoilta.

Myyntisaamisten ikäjakauma

Milj. €	2021	2020
Erääntymättömät	561,0	532,4
1–30 päivää erääntyneet	1,1	4,1
31–90 päivää erääntyneet	0,4	0,5
yli 90 päivää erääntyneet	0,0	0,2
Yhteensä	**562,5**	**537,1**

SOK-yhtymä on pienentänyt myyntisaamisten luottoriskiä luottovakuutuksilla. Vakuutettujen myyntisaamisten arvo oli 14,1 miljoonaa euroa (9,7 milj. €), joiden enimmäiskorvaus vakuutuskauden aikana on 4,0 miljoonaa euroa (3,9 milj. €). Myyntisaamiset eivät sisällä arvoltaan alentuneita saamisia.

Odotettavissa olevat saamisten luottotappiot

Milj. €	2021	2020
Alkusaldo 1.1.	-1,1	-2,1
Muutokset tilikauden aikana	0,0	1,0
Loppusaldo 31.12.	**-1,1**	**-1,1**

IFRS 9:n mukaisia odotettavissa olevia saamisten luottotappioita on kirjattu myynti- ja lainasaamisista, rahamarkkinasijoituksista sekä myönnetyistä takauksista. Myyntisaamisten odotettavissa olevat luottotappiot perustuvat toteutuneisiin luottotappioihin ja tilinpäätöshetkellä erääntyiden saamisten määrään sekä luottotappioiden arvioituun todennäköisyyteen. Muiden erien osalta odotettavissa olevien luottotappioiden määrät perustuvat vastapuolten luottoluokituksiin ja luokitusten mukaisiin luottotappioiden todennäköisyyksiin. Pankkitilien ja lyhytaikaisten pankkitalletusten vastapuoliin ei luottoluokitusten perusteella sisälly odotettavissa olevaa luottotappioriskiä. Odotettavissa olevat pitkäaikaisten saamisten luottotappiot on laskettu käyttäen seuraavan 12 kuukauden luottotappion todennäköisyyksiä, koska luottoriski ei ole kasvanut merkittävästi alkuperäisen myöntämisen jälkeen. Rahamarkkinasijoitusten odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa on käytetty sopimuksen jäljellä olevan juoksuajan mukaisia luottoriskikertoimia, koska voimassa olevat sopimukset ovat lyhytaikaisia.

Odotettavissa olevista luottotappioista suurin osa koostuu osakkuusyritysten puolesta myönnetyistä takausvastuista, joiden realisoituminen ei ole todennäköistä.

28. Lähipiiritapahtumat

SOK-yhtymän lähipiiriin kuuluvat tytäryritykset, osakkuusyritykset, yhteisyritykset, pääjohtaja ja hänen sijaisensa, SOK:n konsernijohtoryhmä, SOK:n hallitus ja hallintoneuvosto sekä heidän läheiset perheenjäsenensä. SOK-yhtymässä ylläpidetään lähipiiriin kuuluvista lähipiirirekisteriä. Alueosuuskaupat eivät kuulu IAS 24 Lähipiiriä koskevat tiedot tilinpäätöksessä -standardin mukaiseen SOK-yhtymän lähipiiriin.

Maksetut johdon työsuhde-etuudet **Milj. €**	**2021**	**2020**
Pääjohtajan ja SOK:n konsernijohtoryhmän palkat ja palkkiot	5,0	3,5
SOK:n hallituksen ja hallintoneuvoston palkat ja palkkiot	0,5	0,5
Pääjohtajan ja SOK:n konsernijohtoryhmän lisäeläkekulut	1,2	0,9
Yhteensä	**6,7**	**4,9**

Johdon eläkesitoumukset: SOK:n pääjohtajalla, työsuhteessa olevilla hallituksen jäsenillä ja konsernijohtoryhmällä sekä muulla johdolla, joka täyttää eläkepolitiikan mukaiset kriteerit on oikeus lisäeläkevakuutukseen, jossa eläkeikä on 60 – 63 vuotta.

Lähipiirilainat emo-osuuskunnalle/sisaryrityksille, osakkuusyrityksille sekä yhteisyrityksille on myönnetty normaalin liiketoiminnan rahoittamiseen. SOK-yhtymän lähipiiriin kuuluvalle johdolle ei ole myönnetty lainoja vuosina 2020-2021. Myöskään ehdollisia eriä ja muita sitoumuksia avainhenkilöiden puolesta ei ollut. Johtoon kuuluvat henkilöt lähipiireineen eivät ole olennaisessa liikesuhteessa SOK-yhtymään.

Liiketoimet ja avoimet saldot osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa: **Milj. €**	**2021**	**2020**
Myynnit	25,9	22,6
Ostot	0,8	0,6
Rahoitustuotot ja -kulut	0,0	0,5
Myyntisaatavat ja muut saamiset	1,6	2,0
Ostovelat ja muut velat	0,0	0,0

29. Vastuusitoumukset

Milj. €	2021	2020
Muut annetut vakuudet		
Pantit	0,1	0,1
Kiinnitykset	3,4	1,4
Takaukset	2,5	2,5
Yhteensä	**5,9**	**4,0**
Muiden velasta annetut vakuudet		
Takaukset yhteisyritysten velasta	114,1	110,9
Muut muiden puolesta annetut vakuudet		
Pantit yhteisyritysten vastuista	0,5	0,5
Takaukset yhteisyritysten vastuista	27,1	20,4
Yhteensä	**27,6**	**20,9**
Muut vastuut		
Remburssivastuut	1,3	0,0

Annetut vakuudet koostuvat pääosin yhteisyritys North European Oil Trade Oy:n ja sen tytäryhtiö North European Oil Trade AB:n puolesta annetuista 92,7 miljoonan euron (82,8 milj. €) velan ja muiden vastuiden takauksista ja panteista sekä yhteisyritys Kauppakeskus Mylly Oy:n puolesta annetusta 49,0 miljoonan euron (49,0 milj. €) velan takauksesta.

Muut taloudelliset vastuut:

Konserni on velvollinen tarkistamaan kiinteistöinvestoinnista tekemiään arvonlisäverovähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö vähenee tarkistuskauden aikana. Vastuun enimmäismäärä on 15,8 miljoonaa euroa (16,1 milj. €).

Muut vastuusitoumukset:

Osakassopimuksen mukaiset sitoumukset vastata S-Voima Oy:n sitoumuksista

Osakkaat vastaavat ns. Mankala-periaatteen mukaisesti S-Voima Oy:n sitoumuksista. Tämän periaatteen mukaisesti SOK:n vastuu S-Voima Oy:n kustannuksista sisältäen myös lainojen lyhennykset ja korot sekä poistot määräytyy markkinasähkön osalta osakkaan käyttämän energian mukaan, tuulivoiman ja ydinvoiman (ydinvoiman jatkorahoittamisesta on luovuttu 2012) osalta osakkaan omistamien osakesarjojen suhteessa ja aurinkosähkön osalta osakkaan hallitsemille kiinteistöille rakennettujen aurinkovoimaloiden perusteella.

S-Voima Oy:n osakkaat ovat lisäksi sopineet keskinäisestä velvollisuudesta rahoittaa yhtiön sijoituksia tuulivoiman tuotantoyhtiöihin omanpääomanehtoisesti, jolloin vastuu lähtökohtaisesti jakaantuu osakesarjoittain osakeomistuksen suhteessa. SOK:n 31.12.2021 mennessä tehtyihin päätöksiin perustuva vastuu omanpääomanehtoisen rahoituksen osuudesta on arviolta yhteensä 0,7 miljoonaa euroa (2,1 milj. €).

Lisäksi SOK on sitoutunut myöntämään vieraanpääomanehtoista rahoitusta. SOK:n 31.12.2021 mennessä tehtyihin päätöksiin perustuva vastuu vieraanpääomanehtoisen rahoituksen jäljellä olevasta osuudesta on seuraava: North European Oil Trade Oy:lle ehdollista pääomalainaa 5,0 miljoonaa euroa (5,0 milj. €).

30. Tytär- ja osakkuusyhtiöt

SOK-yhtymän ja SOK:n omistamat yritykset 31.12.2021	Maa	SOK-yhtymän omistusosuus-%	SOK-yhtymän äänivaltaosuus-%	SOK:n omistusosuus-%
1. Konserniyritykset				
Kaupalliset				
AS Sokotel	Viro	100	100	
Inex Partners Oy	Suomi	100	100	100
Inex Export Oy	Suomi	100	100	100
Jollas-Opisto Oy	Suomi	100	100	100
Meira Nova Oy	Suomi	100	100	100
OOO Itis 2	Venäjä	100	100	
OOO SOK Service Center RUS	Venäjä	100	100	
OOO Otel Plus	Venäjä	100	100	
OOO Prisma	Venäjä	100	100	
OOO Sokotel	Venäjä	100	100	
Prisma Peremarket AS	Viro	100	100	
Reila Palvelut Oy	Suomi	100	100	100
S-Herkkukeittiö Oy	Suomi	100	100	100
SOK Fund Management Oy	Suomi	100	100	100
SOK-Liiketoiminta Oy	Suomi	100	100	100
Sokotel Oy	Suomi	100	100	
SOK Real Estate Int Oy	Suomi	100	100	99
SOK Retail Int Oy	Suomi	100	100	
S-Business Oy	Suomi	100	100	100
S-Yrityspalvelu Oy	Suomi	100	100	100
S-Verkkokauppa Oy	Suomi	100	100	100
21 kpl				
Kiinteistöyhtiöt 26 kpl				
Konserniyritykset yhteensä 47 kpl				
Yhteisyritykset				
Kauppakeskus Mylly Oy	Suomi	50	50	50
Kiinteistö Oy Kuloisten Kauppakeskus	Suomi	50	50	
North European Oil Trade Oy	Suomi	51	50,8*	51
* NEOT Oyn käsittely yhteisyrityksenä perustuu osakassopimukseen				
Yhteisyritykset yhteensä 3 kpl				
Osakkuusyhtiöt				
Asunto Oy Kauniaisten Kirkkomäki	Suomi	39	39	39
Coop Trading A/S	Tanska	25	25	25
Keskuskorttelin Huolto Oy	Suomi	32	32	32
S-Pankki Oyj	Suomi	50	50,0*	50
S-Asiakaspalvelu Oy	Suomi	50	50,0*	
S-Pankki Pääomarahastot Oy	Suomi	50	50,0*	
FIM Kiinteistö Oy	Suomi	50	50,0*	
S-Pankki Vaikuttavuusijoitukset Oy	Suomi	50	50,0*	
Fennia Varainhoito Oy	Suomi	50	50,0*	
S-Pankki Kiinteistöt Oy	Suomi	50	50,0*	
FIM Infrastructure Mezzazine Debt Fund oy	Suomi	50	50,0*	
FIM Infrastructure Mezzazine Debt Fund GP Oy	Suomi	50	50,0*	
FIM Infrastructure Mezzanine Debt Fund III GP Oy	Suomi	50	50,0*	
FIM SIB Oy	Suomi	50	50,0*	
S-Pankki Vaikuttavuus I GP Oy	Suomi	50	50,0*	
S-Pankki pysyy SOK-yhtymän osakkuusyhtiönä alle 50 prosentin osuudella.				
14 kpl				

31. Tilinpäätöspäivän jälkeiset olennaiset tapahtumat

SOK:n hallitus on päättänyt luopua Venäjän liiketoiminnoistaan. SOK:lla on Venäjällä 16 Prismaa ja kolme Sokos Hotellia. Liiketoimintojen alasajo on aloitettu henkilöstö ja paikallinen lainsäädäntö huomioiden. Aikataulu ja taloudelliset vaikutukset täsmentyvät myöhemmin, mutta alasajolla tulee olemaan vaikutuksia Venäjän yhtiöiden osakearvostuksiin ja tasearvostuksiin SOK-yhtymässä. Alasajosta tulee syntymään myös ylimääräisiä kulukirjauksia, jotka kirjataan vaikutusten selvittyä.

SOK-YHTYMÄN TUNNUSLUVUT 2017-2021

SOK-yhtymän jatkuvat toiminnot	IFRS 2021	IFRS 2020	IFRS 2019	IFRS 2018	IFRS 2017
Liikevaihto, milj. €	**7796,6**	7 600,4	7 496,6	7 303,5	7 063,6
Liikevoitto, milj. €	**19,7**	-2,6	102,2	60,7	5,9
%:a liikevaihdosta	**0,3**	0,0	1,4	0,8	0,1
Tulos ennen veroja, milj. €	**-12,1**	-36,5	67,2	55,4	5,0
%:a liikevaihdosta	**-0,2**	-0,5	0,9	0,8	0,1
SOK-yhtymä *)					
Oman pääoman tuotto-%	**-3,1**	-4,7	9,9	7,5	0,3
Sijoitetun pääoman tuotto-%	**1,3**	0,1	8,0	7,9	1,7
Omavaraisuusaste, %	**21,2**	21,1	24,0	38,4	36,5
Gearing, %	**191,1**	189,9	146,6	-0,1	11,8
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä kokoaikaiseksi muutettuna	**5 648**	5 788	5 974	5 474	5 411
Korottomat velat, milj. €	**997,3**	967,4	933,4	874,6	877,8

* Tunnusluvut sisältävät sekä lopetetut että jatkuvat toiminnot

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Oman pääoman tuotto-% = $\frac{\text{tulos rahoituserien jälkeen – verot}}{\text{oma pääoma keskimäärin}}$ x 100 %

Sijoitetun pääoman tuotto-% = $\frac{\text{tulos ennen veroja + korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{taseen loppusumma – korottomat velat – varaukset, keskim.}}$ x 100 %

Omavaraisuusaste, % = $\frac{\text{oma pääoma yhteensä}}{\text{taseen loppusumma – saadut ennakot}}$

Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen = Tytäryhtiöosakkeiden ja muun käyttöomaisuuden hankintamenot

Gearing, % = $\frac{\text{korolliset velat – rahavarat}}{\text{oma pääoma yhteensä}}$

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä sekä lukumäärä kokoaikaiseksi muutettuna on laskettu keskiarvona neljännesvuosien lopun henkilökunnan lukumääristä.

EMOYHTEISÖN TILINPÄÄTÖS, FAS

Tuloslaskelma, FAS

Vastaavaa milj. €	Liitetieto	1.1. - 31.12.2021	1.1. - 31.12.2020
LIIKEVAIHTO		**7 077,7**	**6 955,0**
Liiketoiminnan muut tuotot	(2)	0,5	0,5
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana		-6 398,7	-6 306,8
Varastojen muutos		-5,6	8,9
Ulkopuoliset palvelut		-300,3	-305,2
		-6 704,7	-6 603,1
Henkilöstökulut	(3)		
Palkat ja palkkiot		-116,8	-110,3
Henkilösivukulut		-25,2	-21,2
		-142,0	-131,5
Poistot ja arvonalentumiset	(4)	-11,1	-12,5
Liiketoiminnan muut kulut	(5)	-200,8	-189,7
LIIKETULOS		**19,7**	**18,8**
Rahoitustuotot ja -kulut (+/-)	(6)	5,2	15,9
TULOS ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		**24,9**	**34,7**
Tilinpäätössiirrot			
Poistoeron muutos		-0,3	0,2
Konserniavustus		-23,9	-21,1
Tuloverot	(7)	0,0	0,0
TILIKAUDEN TULOS		**0,6**	**13,9**

Tase, FAS

Vastaavaa milj.€	Liitetieto	31.12.2021	31.12.2020
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	(8)		
Aineettomat hyödykkeet		54,2	56,0
Muut aineettomat hyödykkeet		3,4	3,2
Ennakkomaksut		30,0	27,2
		87,6	**86,4**
Aineelliset hyödykkeet	(9)		
Maa- ja vesialueet		0,6	0,6
Rakennukset ja rakennelmat		0,1	0,1
Koneet ja kalusto		1,5	1,5
Muut aineelliset hyödykkeet		0,6	0,6
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		12,2	0,1
		14,9	**2,8**
Sijoitukset	(10)		
Osuudet saman konsernin yrityksissä		359,3	358,0
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		339,6	323,1
Osuudet omistusyhteysyrityksissä		196,1	134,2
Muut osakkeet ja osuudet		2,0	2,8
Muut saamiset		0,6	0,6
		897,6	**818,6**
Pysyvät vastaavat yhteensä		**1 000,1**	**907,8**
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus			
Valmiit tuotteet/tavarat		163,6	169,2
Muu vaihto-omaisuus		0,0	0,0
Ennakkomaksut		5,3	2,4
		168,8	**171,6**
Pitkäaikaiset saamiset			
Muut saamiset		1,5	1,5
Lyhytaikaiset saamiset	(11)		
Myyntisaamiset		509,3	493,4
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		35,0	30,2
Saamiset omistusyhteysyrityksiltä		1,6	2,0
Muut saamiset		0,5	1,6
Siirtosaamiset		23,9	20,7
		570,3	**547,9**
Rahoitusarvopaperit			
Muut arvopaperit			35,5
			35,5
Rahat ja pankkisaamiset		67,3	116,3
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		807,9	872,7
Vastaavaa yhteensä		**1 808,0**	**1 780,6**

Tase, FAS

Vastattavaa milj. €	Viite	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
OMA PÄÄOMA	(12)		
Osuuspääoma		172,0	172,0
Muut rahastot			
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		36,4	32,9
Käyvän arvon rahasto		1,0	-1,3
Vararahasto		18,5	18,5
Hallintoneuvoston käyttörahasto		0,0	0,1
Edellisten tilikausien tulos		577,0	563,2
Tilikauden tulos		0,6	13,9
		805,5	**799,2**
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ			
Poistoero		5,6	5,3
PAKOLLISET VARAUKSET	(13)		
Muut pakolliset varaukset		6,0	6,3
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Muut velat		0,4	0,4
Lyhytaikainen vieras pääoma	(14)		
Saadut ennakot		11,8	19,5
Ostovelat		655,1	653,0
Velat saman konsernin yrityksille		180,6	170,7
Velat omistusyhteysyrityksille		0,4	0,2
Muut velat		44,2	33,4
Siirtovelat		98,3	92,5
		990,5	**969,4**
Vieras pääoma yhteensä		990,9	969,8
Vastattavaa yhteensä		**1 808,0**	**1 780,6**

Rahoituslaskelma, FAS

Vastaavaa milj.€	Liitetieto	31.12.2021	31.12.2020
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA			
Liiketulos		19,7	18,8
Oikaisut liiketulokseen	(1)	9,5	12,9
Käyttöpääoman muutos	(2)	4,3	8,6
Liiketoiminnan rahavirta ennen rah.eriä ja veroja		33,6	40,3
Saamisten muutos		0,0	-5,3
Maksetut korot ja muut rahoituskulut		-1,2	-0,8
Saadut korot ja muut rahoitustuotot		1,8	-0,3
Maksetut tuloverot		0,0	0,0
Liiketoiminnan rahavirta		34,2	33,9
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin		-24,3	-13,7
Investoinnit muihin sijoituksiin		-66,3	-13,1
Myönnetyt lainat		-51,0	-128,6
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot		0,0	0,0
Luovutustulot muista sijoituksista		2,7	0,4
Lainasaamisten takaisinmaksut		34,5	94,3
Saadut korot investoinneista		4,2	4,1
Saadut osingot investoinneista		1,3	13,1
Investointien rahavirta		-99,0	-43,5
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
Lyhytaikaisten saamisten muutos		-2,1	11,4
Osuusmaksujen muutos		3,5	3,5
Maksetut osuuspääoman ja lisäosuuspääoman korot			-13,2
Muu oman pääoman vähennys		0,0	0,0
Saadut ja maksetut konserniavustukset		-21,1	-12,9
Rahoituksen rahavirta		-19,7	-11,3
Rahavarojen muutos		-84,5	-20,9
Rahavarat tilikauden alussa		**151,8**	**172,7**
Rahavarat tilikauden lopussa		**67,3**	**151,8**
Oikaisut liiketulokseen	(1)		
Pysyvien vastaavien myyntivoitot (-) ja tappiot (+)		-1,0	-0,2
Poistot ja arvonalentumiset		11,1	12,5
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua		-0,6	0,6
		9,5	**12,9**
Siirtosaamiset			
Käyttöpääoman muutos	(2)		
Liikesaamisten muutos		-18,8	-34,2
Vaihto-omaisuuden muutos		2,7	-9,1
Korottomien velkojen muutos		20,4	51,9
		4,3	**8,6**

SOK:N TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1. Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Suomen Osuuskauppojen Keskuskunnan (SOK) tilinpäätös on laadittu suomalaista tilinpäätöskäytäntöä noudattaen.

Pysyvät vastaavat ja poistot

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen alkuperäiseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja mahdollisilla arvonalennuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina hyödykkeen taloudellisen pitoajan perusteella. Poistot on tehty hyödykkeen käyttöönottokuukaudesta alkaen. Suunnitelman mukaisia poistoja laskettaessa on käytetty seuraavia taloudellisia pitoaikoja:

Kevyet rakennelmat ja rakennusten laitteet	5–15
Rakennukset	20–35
Koneet ja kalusto	3–10
Moottoriajoneuvot ja palvelimet	3–5
Muut aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	EVL:n mukaan

Sijoitukset

Sijoituksiin merkityt osakkeet ja osuudet on arvostettu kirjanpitolain 5 luvun 2a §:n sallimaa vaihtoehtoista menettelyä noudattaen käypään arvoon, mikäli käypä arvo on luotettavasti määriteltävissä. Jos käypä arvo ei ole luotettavasti määritettävissä, sijoitukset on merkitty taseeseen alkuperäiseen hankintamenoon vähennettynä arvonalennuksilla.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on esitetty painotetun keskihinnan mukaisesti välittömän hankintamenon tai sitä alemman jälleenhankintahinnan tai todennäköisen myyntihinnan määräisenä.

Rahoitusvarat ja -velat

Rahoitusinstrumentit arvostetaan kirjanpitolain 5 luvun 2a §:n sallimaa vaihtoehtoista menettelyä noudattaen käypään arvoon kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti.

Rahoitusvarat luokitellaan jaksotettuun hankintamenoon, käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviksi. Rahoitusvelat luokitellaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmää käyttäen arvostettavaksi tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviksi.

Rahoitusinstrumentin käypä arvo määritellään aktiivisilla markkinoilla noteerattujen hintojen perusteella tai käyttäen markkinoilla yleisesti hyväksyttyjä arvostusmenetelmiä. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot lasketaan diskonttaamalla tulevat kassavirrat nykyhetkeen käyttäen tilinpäätöspäivän markkinakorkoja. Valuuttatermiinien käyvät arvot määritellään arvostamalla termiinisopimukset tilinpäätöspäivän termiinikurssiin.

Valuuttamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin. Tilinpäätöshetkellä taseessa olevat ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on arvostettu tilinpäätöspäivän kurssiin. Kurssierot on kirjattu tilinpäätökseen tulosvaikutteisesti.

Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Johdannaissopimuksia tehdään pääasiassa suojaustarkoituksessa. SOK soveltaa IFRS:n mukaista suojauslaskentaa osaan tavaraostoja suojaavista valuuttajohdannaisista. Näiden osalta suojauksen kohteena on ainoastaan valuuttakurssiriski. Käytettävä suojauslaskentamalli on rahavirran suojaus. SOK:lla on suojauslaskennan ulkopuolella johdannaissopimuksia, jotka ovat konsernin rahoituspolitiikan mukaan tehokkaita taloudellisia suojausinstrumentteja, mutta niihin ei sovelleta IFRS 9:n mukaista suojauslaskentaa.

Eläkejärjestelyt

Lakisääteinen eläketurva on järjestetty ulkopuolisessa eläkevakuutusyhtiössä. Eläkemenot on kirjattu kuluksi tuloslaskelmaan kertymisvuonna. Osalla johdosta on lakisääteisen eläketurvan lisäksi lisäeläketurva, joka on joko vakuutettu tai pidetty yhtiön omalla vastuulla.
Eläkevakuutusmaksut on jaksotettu vastaamaan tilinpäätöksen suoriteperusteisia palkkoja.

Vastaiset menot ja menetykset

Vastaiset menot ja menetykset, joihin on sopimuksin tai muutoin sitouduttu mutta jotka eivät ole vielä realisoituneet, on kirjattu kuluksi luonteensa mukaiseen kuluerään. Taseessa kyseiset kuluvaraukset on esitetty pakollisina varauksina tai siirtovelkoina, mikäli niiden täsmällinen määrä sekä toteutumisajankohta tiedetään. Konsernin harjoittaman liiketoiminnan vajaakäyttöisten toimitilojen tappiot on käsitelty pakollisena varauksena.

Tuloverot

Tuloveroihin sisältyvät tilikauden verotettavan tuloksen perusteella lasketut tuloverot sekä aikaisemmilta tilikausilta maksuunpannut tai palautetut verot. Laskennallisia veroja ei kirjata tuloslaskelmaan ja taseeseen. Kirjaamattomat laskennalliset verot on esitetty liitetiedossa 7.

Terminologia

SOK:n taloudellisessa raportoinnissa käytetään ensisijaisesti termiä "tulos" kuvaamaan osuuskunnan taloudellista tulosta. Toissijaisesti käytetään termejä "voitto" tai "tappio", mikäli "tulos" ei sovi asianyhteyteen. Termejä "ylijäämä" ja "alijäämä" voidaan käyttää, mikäli on tarpeellista osoittaa yhteys osuuskuntalain tai osuuskunnan sääntöjen kohtaan.

Milj. €	2021	2020
2. Liiketoiminnan muut tuotot		
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	0,1	0,1
Muut	0,4	0,4
Yhteensä	**0,5**	**0,5**

3. Henkilöstökulut		
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä on laskettu keskiarvona neljännesvuosien lopun henkilökunnan lukumääristä.		
Henkilöstön lukumäärä keskimäärin tilikaudella	**1765**	1713
Johdolle maksetut palkat ja palkkiot		
Pääjohtaja sekä hallituksen jäsenet	1,9	1,3
Hallintoneuvoston jäsenet	0,3	0,3
Yhteensä	**2,2**	**1,5**

Johdon eläkesitoumukset:

SOK:n pääjohtajalla, työsuhteessa olevilla hallituksen jäsenillä ja konsernijohtoryhmällä on eläkeoikeus täytettyään 60–63 vuotta

4. Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	**11,1**	12,5
Arvonalentumiset		0,0
Yhteensä	**11,1**	12,5

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista on esitetty tilinpäätöksen laadintaperiaatteissa. Tilikauden poistot tase-erittäin on esitetty taseen liitetiedoissa 8-10.

5. Liiketoiminnan muut kulut		
Kiinteistö- ja toimitilakulut	34,8	34,5
ICT	134,3	132,3
Hallinto- ja markkinointikulut	24,2	15,3
Muut liikekulut	7,5	7,6
Yhteensä	**200,8**	**189,7**

Liiketoiminnan muihin kuluihin kirjatut tilintarkastajien palkkiot

Tilintarkastuspalkkiot	0,2	**0,2**
Veroneuvonta		0,0
Muut palkkiot	0,0	0,2
Yhteensä	**0,2**	**0,4**

Milj. €	2021	2020
6. Rahoitustuotot ja -kulut		
Tuotot pitkäaikaisista sijoituksista		
Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksissä		10,0
Tuotot osuuksista omistusyhteysyrityksissä	0,1	3,0
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista	1,2	0,1
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	4,7	4,0
Muilta	0,8	1,3
Rahoitustuot yhteensä	**6,8**	**18,4**
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	-1,3	0,0
Korko- ja muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksiltä	0,2	-1,4
Muille	-0,6	-1,1
Korko- ja muut rahoitustuotot yhteensä	**-0,3**	**-2,5**
Rahoitustuotot- ja kulut yhteensä	**5,2**	**15,9**

7. Tuloverot		
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta tilikaudelta	0,0	0,0
Tuloverot edellisiltä tilikausilta	0,0	0,0
Yhteensä	**0,0**	**0,0**
Laskennallinen verosaaminen		
Pakollinen varaus	1,2	1,3
Laskennallinen verovelka		
Poistoero	1,1	**1,1**

Laskennallisia verosaamisia ja -velkoja ei ole kirjattu taseeseen.

8. Aineettomat hyödykkeet

31.12.2021	Aineettomat oikeudet	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	127,8	15,2	27,2	170,2
Lisäykset	-0,7		12,5	11,8
Vähennykset	0,0			0,0
Siirrot	9,0	0,7	-9,7	0,0
Hankintameno 31.12.	136,1	15,9	30,0	181,9
Kertyneet poistot 1.1.	71,8	12,0		83,7
Vähennykset ja siirrot	0,0			0,0
Tilikauden poistot	10,1	0,5		10,6
Kertyneet poistot 31.12.	81,9	12,5		94,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	**54,2**	**3,4**	**30,0**	**87,6**

31.12.2020	Aineettomat oikeudet	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	77,8	15,2	65,2	158,3
Lisäykset	0,8		11,9	12,7
Vähennykset	-0,4	0,0	-50,0	-50,4
Siirrot	49,6			49,6
Hankintameno 31.12.	**127,8**	**15,2**	**27,2**	**170,2**
Kertyneet poistot 1.1.	61,8	11,2		73,0
Vähennykset ja siirrot	-0,4	0,0		-0,4
Tilikauden poistot	10,4	0,8		11,2
Kertyneet poistot 31.12.	71,8	12,0		83,7
Kirjanpitoarvo 31.12.	**56,0**	**3,2**	**27,2**	**86,4**

9. Aineelliset hyödykkeet

31.12.2021	Maa ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,7	1,5	8,9	11,1
Lisäykset			0,4	0,4
Vähennykset			0,0	0,0
Siirrot				0,0
Hankintameno 31.12.	0,7	1,5	9,3	11,5
Kertyneet arvonalennukset 1.1.	0,1			0,1
Kertyneet arvonalennukset 31.12	0,1			0,1
Kertyneet poistot 1.1.		1,5	7,4	8,9
Vähennykset ja siirrot		0,0	0,0	0,0
Tilikauden poistot		0,0	0,4	0,5
Kertyneet poistot 31.12.		**1,5**	**7,8**	**9,3**
Kirjanpitoarvo 31.12.	**0,6**	**0,1**	**1,5**	**2,1**

31.12.2020	Maa ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,7	1,5	7,7	9,9
Lisäykset			0,9	0,9
Vähennykset	0,0		-0,1	-0,1
Siirrot			0,4	0,4
Hankintameno 31.12.	0,7	1,5	8,9	11,1
Kertyneet arvonalennukset 1.1.	0,1			0,1
Kertyneet arvonalennukset 31.12	0,1			0,1
Kertyneet poistot 1.1.		1,4	6,3	7,7
Vähennykset ja siirrot			-0,1	-0,1
Tilikauden poistot		0,0	1,3	1,3
Kertyneet poistot 31.12.		**1,5**	**7,4**	**8,9**
Kirjanpitoarvo 31.12.	**0,6**	**0,1**	**1,5**	**2,1**

31.12.2021	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,6	0,1	0,7
Lisäykset	0,0	12,0	12,1
Vähennykset			0,0
Hankintameno 31.12.	0,6	12,2	12,8
Tilikauden poistot	0,0		0,0
Kertyneet poistot 31.12.	**0,0**		0,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	**0,6**	**12,2**	**12,8**

31.12.2020	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,6		0,6
Lisäykset	0,0	0,1	0,1
Vähennykset	0,0	0,0	0,0
Hankintameno 31.12.	0,6	0,1	0,7
Tilikauden poistot	0,0		0,0
Kertyneet poistot 31.12.	0,0		0,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	**0,6**	**0,1**	**0,7**

10. Sijoitukset

31.12.2021	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Saamiset saman konsernin yrityksiltä	Osuudet omistusyhteys-yrityksissä	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	372,5	323,1	134,2	829,8
Lisäykset	2,8	24,9	63,4	91,1
Vähennykset	-0,2	-8,3	-1,5	-10,0
Hankintameno 31.12.	375,2	339,6	196,1	910,9
Kertyneet arvonalennukset 1.1.	14,5		0,1	14,6
Arvonalennukset	1,3			1,3
Kertyneet arvonalennukset 31.12	**15,8**		**0,1**	**15,9**
Kirjanpitoarvo 31.12.	**359,3**	**339,6**	**196,1**	**895,0**

31.12.2020	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Saamiset saman konsernin yrityksiltä	Osuudet omistusyhteys-yrityksissä	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	358,2	258,8	135,4	752,4
Lisäykset	14,3	74,8	-1,1	88,0
Vähennykset		-10,6		-10,6
Hankintameno 31.12.	372,5	323,1	134,2	829,8
Kertyneet arvonalennukset 1.1.	14,5		0,1	14,6
Kertyneet arvonalennukset 31.12	14,5		0,1	14,6
Kirjanpitoarvo 31.12.	**358,0**	**323,1**	**134,2**	**815,2**

31.12.2021	Saamiset omistusyhteys-yrityksiltä	Muut osakkeet ja osuudet	Muut saamiset muilta	Yhteensä
Hankintameno 1.1.		1,2	0,6	1,8
Lisäykset		0,1		0,1
Käypään arvoon arvostus		0,8		0,8
Hankintameno 31.12.		2,0	0,6	2,6
Kertyneet arvonalennukset 1.1.		0,0	0,0	0,0
Kertyneet arvonalennukset 31.12		0,0	0,0	0,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	**0,0**	**2,0**	**0,6**	**2,6**

31.12.2020	Saamiset omistusyhteys-yrityksiltä	Muut osakkeet ja osuudet	Muut saamiset muilta	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	20,0	1,4	10,6	32,1
Lisäykset		0,0		0,0
Vähennykset	-20,0	-0,3	-10,0	-30,3
Käypään arvoon arvostus		1,6		1,6
Hankintameno 31.12.	0,0	2,8	0,6	3,4
Kertyneet arvonalennukset 1.1.		0,0	0,0	0,0
Kertyneet arvonalennukset 31.12		0,0	0,0	0,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	**0,0**	**2,8**	**0,6**	**3,4**

Milj. €	2021	2020
11. Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Myyntisaamiset	7,9	8,0
Muut	15,1	13,4
Siirtosaamiset	11,9	8,9
Yhteensä	**35,0**	**30,2**
Saamiset omistusyhteysyrityksiltä		
Myyntisaamiset	1,6	2,0
Yhteensä	**1,6**	**2,0**
Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät		
Henkilöstökulut	0,0	0,1
Rahoituserät	13,7	9,0
Muut	1,3	1,5
Ostot	20,8	19,0
Yhteensä	**35,8**	**29,5**
12. Oma pääoma		
Sidottu oma pääoma		
Osuuspääoma 1.1.	172,0	172,0
Osuuspääoma 31.12.*	**172,0**	**172,0**
Käyvän arvon rahasto 1.1.	-1,3	-0,2
Rahavirran suojaussuhteisiin kuuluvien johdannaisten		
Arvonmuutokset tilikauden aikana	1,0	-1,3
Omasta pääomasta pois kirjattu ja tuloslaskelmassa esitetty määrä	1,3	0,2
Käyvän arvon rahasto 31.12.	**1,0**	**-1,3**
Vararahasto 1.1.	18,5	18,5
Vararahasto 31.12.	**18,5**	**18,5**
Sidottu oma pääoma yhteensä	**191,4**	**189,2**
Vapaa oma pääoma		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	32,9	29,4
Lisäykset	3,5	3,5
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	**36,4**	**32,9**
Hallintoneuvoston käyttörahasto 1.1.	0,1	0,1
Lisäys		0,0
Vähennys	0,0	0,0
Hallintoneuvoston käyttörahasto 31.12.	**0,0**	**0,1**

Milj. €	2021	2020
Edellisten tilikausien tulos 1.1.	**577,0**	**576,4**
Siirto hallintoneuvoston käyttörahastoon		0,0
Jaettu osuuskorko		-13,2
Edellisten tilikausien tulos 31.12.	**577,0**	**563,2**
Tilikauden tulos	**0,6**	**13,9**
Vapaa oma pääoma yhteensä	**614,1**	**610,0**
Oma pääoma yhteensä	**805,5**	**799,2**
Laskelma voitonjakokelpoisista varoista 31.12.		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	36,4	32,9
Edellisten tilikausien tulos	577,0	563,2
Tilikauden tulos	0,6	13,9
Yhteensä	**614,1**	**609,9**

*Osuuspääoma koostuu osuuskauppojen osuuksista maksamista osuusmaksuista Suomen Osuuskauppojen Keskusosuuskuntaan. Osuuskaupan osuuksien lkm määräytyy osuuskaupan jäsenmäärän ja vuotuisten ostojen perusteella. 31.12.2021 osuuskauppojen lkm oli 25 (25) ja osuuksien lkm oli 391 357 (384 275).

13. Pakolliset varaukset		
Vajaakäytössä olevat tilat	6,0	6,3
Yhteensä	**6,0**	**6,3**

Pakollisten varausten muutos on kirjattu liiketoiminnan muiden kulujen erään tuloslaskelmassa.

14. Lyhytaikainen vieras pääoma		
Velat saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	33,7	18,8
Muut velat	142,0	144,1
Siirtovelat	4,9	6,0
Yhteensä	**180,6**	**170,7**
Velat omistusyhteysyrityksille		
Ostovelat	0,4	0,2
Yhteensä	**0,4**	**0,2**
Siirtovelkojen olennaiset erät		
Henkilöstökulut	40,8	37,3
Rahoituserät	0,1	2,0
Muut	62,3	59,1
Yhteensä	**103,3**	**98,5**

Milj. €	2021	2020
15. Lähipiiriliiketoimet		
Olennaiset liiketapahtumat lähipiirin kanssa tilikauden aikana		
Tavaroiden myynti	72,2	69,6
Palvelutuotot	40,4	41,4
Toimitilavuokratuotot	25,5	25,6
Yhteensä	**138,1**	**136,5**
Tavaraostot	222,4	202,6
Palveluiden ostot	239,3	245,9
Yhteensä	**461,6**	**448,5**
16. Vakuudet, vastuusitoumukset ja taseen ulkopuoliset järjestelyt		
Annetut pantit ja vastuussitoumukset		
Muut annetut valuudet		
Pantit	0,1	0,1
Kiinnitykset	1,9	0,0
Yhteensä	**1,9**	**0,1**
Saman konsernin yritysten puolesta annetut vakuudet		
Pantit	0,0	0,0
Takaukset	89,1	102,8
Yhteensä	**89,2**	**102,8**
Muiden velasta annetut vakuudet		
Takaukset yhteisyritysten velasta	114,1	110,9
Muut muiden puolesta annetut vakuudet		
Pantit yhteisyritysten vastuista	0,5	0,5
Takaukset yhteisyritysten vastuista	27,1	20,4
Yhteensä	**27,6**	**20,9**
Muut vastuut		
Remburssivastuut	1,3	0,0
Leasingvastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	13,8	13,0
Myöhemmin maksettavat	62,5	66,7
Yhteensä	**76,3**	**79,7**

Muut taloudelliset vastuut:

SOK on velvollinen tarkastamaan vuosina 2013 - 2021 valmistuneista kiinteistöinvestoinneista tekemiään arvonlisäverovähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö vähenee tarkistuskauden aikana. Viimeinen tarkistusvuosi on 2030. Vuonna 2021 tarkastusvastuu oli 0,4 miljoonaa euroa (0,4 milj. €).

Muut vastuusitoumukset:

Osakassopimuksen mukaiset sitoumukset vastata S-Voima Oy:n sitoumuksista

SOK on osakkaana S-Voima Oy:ssä, jonka tehtävänä on vastata S-ryhmän sähkönhankinnasta. S-Voima Oy:n osakkaat vastaavat ns. Mankala-periaatteen mukaisesti S-Voima Oy:n sitoumuksista sekä kustannuksista mukaan lukien lainojen lyhennykset, korot sekä käyttöomaisuuden poistot. Markkinaenergian osalta vastuu määräytyy käytön mukaan, tuuli- ja ydinvoiman osalta omistettujen osakesarjojen suhteessa ja aurinkosähkön osalta osakkaan hallitsemille kiinteistöille rakennettujen aurinkovoimaloiden määrän perusteella.

S-Voima Oy:n osakkaat ovat lisäksi osakassopimuksessa sopineet keskinäisestä velvollisuudesta rahoittaa yhtiön sijoituksia tuulivoiman tuotantoyhtiöihin omanpääomanehtoisesti, jolloin vastuu lähtökohtaisesti jakaantuu osakesarjoittain osakeomistuksen suhteessa. SOK:n 31.12.2021 mennessä tehtyihin päätöksiin perustuva vastuu omanpääomanehtoisesta rahoituksesta osuudesta on arviolta yhteensä 0,7 miljoonaa euroa (2,1 milj. €).

Lisäksi SOK on sitoutunut myöntämään vieraan pääoman ehtoista rahoitusta. SOK:n 31.12.2021 mennessä tehtyihin päätöksiin perustuva vastuu vieraanpääomanehtoisen rahoituksen jäljellä olevasta osuudesta on seuraava: North European Oil Trade Oy:lle ehdollista pääomalainaa 5,0 miljoonaa euroa (5,0 milj. €).

Riskienhallinta ja johdannaissopimukset:

SOK-yhtymällä on SOK:n hallituksen vahvistamat Talous- ja rahoituspolitiikka sekä riskienhallintaohjeet. Näissä määritellään periaatteet rahoitusriskien hallinnalle ja sallitut enimmäismäärät rahoitusriskeille. Johdannaisia käytetään vain rahoitusriskeiltä suojautumiseen.

Merkittävimmät valuuttariskit liittyvät hankintatoiminnan transaktioriskeihin ja konsernin venäläisten tytäryhtiöiden rahoitukseen. Tavoitteena on minimoida avoimen position valuuttariskistä aiheutuva epävarmuus suojauksen kustannukset huomioiden.

SOK soveltaa suojauslaskentaa erittäin todennäköisiä tulevia ostoja suojaaviin johdannaisiin. Käytettävä suojauslaskentamalli on rahavirran suojaus. Suojauksen tehokas osuus kirjataan käyvän arvon rahastoon.

Johdannaissopimukset	Kohde-etuuden arvo		Käypä arvo	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Valuuttatermiinit, suojauslaskennassa	28,7	30,3	1,1	-1,1
Valuuttatermiinit, ei-suojauslaskennassa	21,9	25,1	0,5	-0,7
Yhteensä	**50,5**	**55,5**	**1,6**	**-1,8**

Kaikki johdannaissopimukset erääntyvät vuoden 2022 aikana.

HALLITUKSEN EHDOTUS SOK:N JAKOKELPOISEN YLIJÄÄMÄN KÄYTTÄMISESTÄ

	€
Tuloslaskelman osoittama ylijäämä	617 368,37
Edellisten tilikausien ylijäämä	577 019 313,56
Yhteensä	577 636 681,93

Hallitus ehdottaa, että tilikauden ylijäämä 617 368,37 euroa käytetään seuraavasti:

- siirretään hallintoneuvoston käyttörahastoon	45 000,00
- jätetään edellisten tilikausien ylijäämätilille	572 368,37

SOK:n oma pääoma tulee olemaan, jos osuuskunnan kokous hyväksyy yllä olevan ehdotuksen:

Osuuspääoma	172 001 000,00
Käyvän arvon rahasto	959 112,74
Vararahasto	18 473 154,85
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	36 427 500,00
Hallintoneuvoston käyttörahasto	82 634,97
Edellisten tilikausien ylijäämä	577 591 681,93
Yhteensä	805 535 084,49

Helsingissä
17. päivänä maaliskuuta 2022

Hannu Krook

Kim Biskop

Nermin Hairedin

Rita Järventie-Thesleff

Juha Kivelä

Veli-Matti Liimatainen

Harri Miettinen

Antti Määttä

Olli Vormisto

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Suomen Osuuskauppojen Keskuskunnan jäsenille

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Suomen Osuuskauppojen Keskuskunnan (y-tunnus 0116323-1) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2021. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista, sekä emo-osuuskunnan taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme me esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksyttyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti,

- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emo-osuuskunnan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa. Olemme riippumattomia emo-osuuskunnasta ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme. Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksyttyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emo-osuuskunnan ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emo-osuuskunta tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen

määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

– Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emo-osuuskunnan tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.

– Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.

– Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emo-osuuskunnan tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emo-osuuskunta tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.

– Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

– Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 21. maaliskuuta 2021

KPMG OY AB

Jukka Rajala
KHT

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO

Suomen Osuuskauppojen Keskuskunnan sääntöjen 13 §:n 1 momentin 1. kohdan mukaisesti hallintoneuvosto on tänään tarkastanut hallituksen laatiman tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen vuodelta 2021 sekä perehtynyt tilintarkastuskertomukseen.

Hallintoneuvosto esittää lausuntonaan varsinaiselle osuuskunnan kokoukselle, että tilinpäätös ja konsernitilinpäätös vahvistetaan ja, että SOK:n jakokelpoisen ylijäämän käyttämistä koskeva hallituksen ehdotus hyväksytään.

Helsingissä 24. päivänä maaliskuuta 2022

SUOMEN OSUUSKAUPPOJEN
KESKUSKUNTA

Hallintoneuvoston puolesta

Matti Pikkarainen
puheenjohtaja

Seppo Kuitunen
sihteeri

Suomen Osuuskauppojen Keskuskunnan hallintoneuvosto on hyväksynyt kokouksessaan 24.3.2022 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osuuskuntalain mukaan Osuuskunnan kokouksella on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä varsinaisessa edustajiston kokouksessa. Varsinaisella edustajiston kokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta (SOK)
Fleminginkatu 34, Helsinki
PL 1, 00088 S-RYHMÄ
puh. 010 76 8011
(0,0835 €/puhelu + 0,1209 €/min)
www.s-kanava.fi